

ΖΩΓΛΟΠΙΤΙΚΑ

Χρονικά

ΚΩΔΙΚΟΣ 4171

ΕΤΟΣ 18ο - ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 77 - ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ - ΜΑΡΤΙΟΣ 2011

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΑΝΑ ΤΡΙΜΗΝΟ ΑΠΟ ΤΟ ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΣΥΛΛΟΓΟ ΡΑΧΟΥΛΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΝΩΣΗ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΡΑΧΟΥΛΙΩΤΩΝ «Ο ΙΤΑΜΟΣ»

Εκδότης σύμφωνα με το Νόμο: ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΤΣΙΟΥΛΑΣ - Τηλ. 697677462

Νοσταλγικά Χριστούγεννα

Γράφει ο Βασίλης Σρ. Καργιγιάννης

Κάθε φορά που τελειώνουν οι γιορτές των Χριστουγέννων, το δωδεκάημερο, βάζω στον εαυτό μου μια δέσμευση, μέχρι σήμερα απραγματοποίητη, να γιορτάσω τα αμέσως επόμενα Χριστούγεννα στο χωριό και στο πατρικό μου σπίτι για να θυμηθώ παλιά, νοσταλγικά και αξέχαστα Χριστούγεννα που, αντί ο χρόνος να τα ξεθωριάζει και να τα σβήσει από τη μνήμη, αυτά παραμένουν έντονα και ζωηρά λες και τα ζω αυτή τη στιγμή.

Όταν, λοιπόν, έρχονται οι παραμονές των Χριστουγέννων, η βαρυχειμνιά με ό,τι αυτό συνεπάγεται, το ακατοίχτο κρύο και παγερό σπίτι μου και η οικογενειακή μου δέσμευση με εμποδίζουν από την πραγμάτωση, εκπλήρωση αυτής της δέσμευσης. Και να είμαι και ελκρινής, ούτε και εγώ επιθυμώ να γίνει πράξη αυτή η επιθυμία μου διότι θα κάνω Χριστούγεννα μόνος μου χωρίς την ζωντανή και θορυβώδη γειτονιά, η οποία τις μέρες των Χριστουγέννων έδινε τη δική της νότα και χρώμα. Σήμερα τα περισσότερα σπίτια είναι ερμητικά κλειστά και ακατοίχτα ενώ στο υπόλοιπο μένουν ένα ή δύο υπερήλικα άτομα.

Το χωριό χιονισμένο. Γενάρης του 2006.

Αλήθεια, ποιος πάει να παρακολουθήσει ένα θέατρο με κατεβαμένη την αυλαία και άδεια τα καθίσματα; Φυσικά κα-

Συνίκα στην 4η σελ.

Τον καιρό που οι Ραχουλιώτες (Ζωγλοπότες) έλεγαν ΤΟ ΝΕΡΟ...ΝΕΡΑΚΙ!

Πηγή της ζωής το νερό, πολύτιμο αγαθό που το στερούνταν οι Ζωγλοπότες, κυρίως αφ' ότου μετεγκαταστάθηκαν στο κάτω χωριό. Λιγότερο το νερό για την άρδευση, που γινόταν με το νεραλίκο από τη Δέση, ως τις αρχές Ιουλίου που έστυβε το ποτάμι. Σχεδόν ανύπαρκτο το πόσιμο νερό στην περίμετρο του χωριού.

Μόλις δρασκελίζεις την είσοδο του πατρικού μου σπιτιού, αριστερά υπήρχε ένα υπερυψωμένο πλακόστρωτο. Εκεί ήταν τοποθετημένες όρθιες οι δυο βαρέλες με το πόσιμο νερό της οικογένειας. Ήταν κατασκευασμένες από δρύινες δόγες στερεωμένες με σιδερένια στεφάνια, είχαν μια οπή στο επάνω φάσμα για να τις γεμίζουν και μια στο πλάι, πέντε εκατοστά από την κορυφή, για να αδειάζει το νερό ύστερα από τη σχετική κλίση που έδοναν στη βαρέλα με το χέρι. Η χωρητικότητα κάθε βαρέλας ήταν είκοσι πέντε κάδες περίπου. Ο ίδιος ...υδροδοτικός εξοπλισμός υπήρχε σχεδόν πανομοιότυπος σε όλα τα σπίτια του χωριού την εποχή πριν από το 1950.

Η Ραχούλα στερούνταν το μεγαλύτερο αγαθό της ζωής, το νεράκι, και είναι άξιο απορίας για ποιο λόγο οι πρόγονοί μας επέλεξαν να μεταφέρουν το χωριό σ' αυτόν τον άνυδρο τόπο.

Δροσερό νεράκι από το Καλάμι

Γράφει ο Λάμπρος Γριφέλλιας lamprgri@gmail.com

Συνίκα στην 3η σελ.

Σ' αυτό το φύλλο

θα διαβάσετε...

1. Νοσταλγικά Χριστούγεννα	σελ. 1-4
2. Τον καιρό που οι Ραχουλιώτες έλεγαν: ...το νερό, νεράκι!	1-3
3. Ο γανωτής ή γανωμάτης	1-3
4. Επιστημονικές	1-5
5. Στον Ίταμο ροβόλησα(ποίημα)	2
6. Επιστολή Απ. Βρέκου.	2
7. Κοινωνικό-Συνδρομές-Προσφορές	2
8. Περὶ οδόντων	4
9. Χριστούγεννα στο Ζωγρί	5
10. Πέντε τραγούδια για τον Καταντώνη	5
11. Τα Χριστούγεννα της μνήμης μας	6
12. Το κάλαντο του δωδεκαήμερου στο Ζωγλόπι	7
13. Ο δρόμος Καρδίτσας-Καστανιάς	8
14. Η ρίζα	9
15. Αποτελέσματα Δημ. και Περιφ. Εκλογών	10
16. Ένα επώνυμο κι ένα τοπωνύμιο	10
17. Τοπωνύμιο του χωριού μας	10
18. Αρθρογραφία-Ομοσπονδία	11
19. Από τις εφημερίδες της εποχής	11
20. Τις καιριές εκείνα	11
21. Δώρα στους μαθητές του Σχολείου	12
22. Η βρούσι "Ζαχαριά"	12
23. Παναγοραφικό Μνημείο	12
24. Το Ημερολόγιο του Συλλόγου	12

Ο Γανωτής ή Γανωμάτης ή Καλατζής

Γράφει ο Γιώργος Δ. Κατσιούλας

«Ο Γανωτήης!!! Όλα τα χαλκώματα γανώνωωω!!!» Φωνή που έπαψε να ακούγεται εδώ και πολλά χρόνια.

Ο πολιτισμός μας τείνει η έχει εξαφανίσει πολλά επαγγέλματα. Έτσι την ίδια τύχη με πολλά άλλα είχε και το επάγγελμα του γανωτή ή γανωμάτη ή καλατζή. Γανωτής είναι ο συντηρητής μαγειρικών σκευών. Είναι ο άνθρωπος με τα μπουτζουρωμένα ρούχα και κατάραιρα καμένα χέρια που είχε κρεμασμένο ένα τσουβάλι στον ώμο, όπου μέσα είχε τα απαραίτητα εργαλεία για τη δουλειά του.

Γύριζε στις γειτονιές και φώναζε:

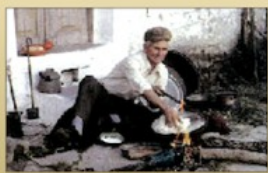
Ο γανωτήης!!!

Όλα τα χαλκώματα γανώνωω!!!

Ο ερχομός του στην γειτονιά ή στο χωριό ήταν το γεγονός που

όλοι περιέμεναν.

Ήταν ο ειδικός στο είδος του και τη δουλειά του, δεν μπορούσε να την κάνει άλλος. Μάζευε σ' ένα παλιό σπίτι ή σε υπαίθριο χώρο όπου τον βόλευσε, τα τετζερέδια, κακάβια, μικρά η μεγάλα καζάνια, τηγάνια, ταψιά και γενικά τα σκεύη μαγειρέματος και φαγητού. Εκεί έσκαβε μια γούβα στο χώμα και μέσα άναβε φωτιά. Δίπλα του είχε τα εργαλεία του, τη μασιά, την σιδεροστά, το καλάι (κασσίτερος), το σπέρτο (υδροχλωρικό οξύ), το νησατρί (χλωριούχο αμμώνιο). Αρκετοί κουβαλούσαν και αμόνι με σφυρί να διορθώνουν τυχόν τσαλακωμένα σκεύη και κομμάτια από παλιά σιδερικά για να βουλώνει καίμα

Συνίκα στην 3η σελ.

Επιστημόσεις

Ιερόσυλοι στα εξοκλήσια στο Παλαιοζωγλόπι

Στόχος ιερόσυλων διαρρηκτών έγιναν τα εξοκλήσια στο Παλαιοζωγλόπι. Έκλεψαν την καμπάνα και το παγκάρι της Αγ. Παρασκευής και το παγκάρι του Αηλιά. Δεν είναι η πρώτη φορά που οι εκκλησίες της Ραχούλας, του Παλαιοζωγλοπίου και του Ίταμου γίνονται στόχος κάθε είδους διαρρηκτικής και ιερόσυλου. Οι αρμόδιες αρχές πρέπει να λάβουν τα μέτρα τους γιατί το κακό παραμένει.

Πρόβλημα στην αποκομιδή των σκουπιδιών

Είναι γεγονός ότι η αποκομιδή των σκουπιδιών από τους οικισμούς του χωριού μας δεν είναι η ενδεδειγμένη. Επί πλέον άλλα είναι η κατάσταση στη θέση "Κάμμα" όπου συλλέγονται τα πιο ογκώδη σκουπίδια. Τα σκουπίδια είναι διάσπαρτα αριστερά και δεξιά και όταν ο κάδος γεμίζει αντί να τα πάρει το απορριμματοφόρο του Δήμου καίγονται και πάμε πάλι από την αρχή. Επίσης στη γέφυρα του Μαρτί η κατάσταση είναι απαράδεκτη, διάσπαρτα σκουπίδια μολύνουν το παρακείμενο ρέμα. Ο νέος πρόεδρος σε συνεργασία με τον νέο αντιδήμαρχο καθαριότητας Λάμπρο Τσιουκί είμαστε

Συνίκα στην 5η σελ.

Όλοι στο χωριό για την Απογραφή!

Αρχές Μαρτίου 2011

θα έχουμε την Απογραφή που γίνεται κάθε 10 χρόνια.

Κάνουμε έκκληση στους χωριανούς μας να απογραφούν στη Ραχούλα και στους οικισμούς της (Ίταμο, Παλιοζωγλόπι και Ζωγρί).

Απογραφόμεστε στο χωριό μας - Βοηθάμε τον τόπο μας.

Ο Μορφωτικός Σύλλογος Ραχούλας και τα

"Ζωγλοπίτικα Χρονικά" εύχονται

Χρόνια πολλά και ευτυχισμένους

ο καινούργιους χρόνους

2011

ΣΤΟΝ ΙΤΑΜΟ ΡΟΒΟΛΗΣΑ

Του Κώστα Παπαδημητρίου*

Στον Ίταμο ροβόλησα
πρωί με την αυγούλα
και το χωριό αγνάντευα
την όμορφη Ραχούλα.

#

Η θέα της ξεπρόβαλε
στα πράσινα ντυμένη
νυφούλα Ραχουλιώτισσα
στον κόσμο ξακουσμένη.

#

Στην ιστορία γράψανε
τα κατορθώματά της
για τη Ραχούλα πάλεψαν
και όλα τα παιδιά της.

#

Να ξαποστάσω στάθηκε
και στο Παλιζωγλόπι
εκεί που αναπαύονται
παλιές γενιές ανθρώπων.

#

Στον Ίταμο ροβόλησα
πρωί με την αυγούλα
και το χωριό αγνάντευα
την όμορφη Ραχούλα

*Ο Κώστας Παπαδημητρίου είναι
συντάκτης αστυνομικών από το
Αμπελικό, στιχουργός, μέλος της
ΑΕΠΠ (Ένωση Στιχουργών).

Εδώ χελιάμε

Ένας καθηγητής πανεπιστημίου μπήκε στη βάρκα να περάσει απέναντι. Στη διαδρομή ρωτάει το βαρκάρη:

- Ξέρεις ιστορία;
- Μπρά, λέει ο βαρκάρης, πού να ξέρω;
- Έχασες το 1/3 της ζωής σου, του απαντά.

Ύστερα από λίγο τον ξαναρωτάει:

- Ξέρεις φιλοσοφία;
- Όχι, ξαναλέει ο βαρκάρης.
- Έχασες ακόμα 1/3 της ζωής σου, του ξαναλέει.

Σηκώνεται κύμα, η βάρκα αναποδογυρίζει και οι δύο βρίσκονται στη θάλασσα.

- Ξέρεις κολύμπι; ρωτάει ο βαρκάρης.
- Όχι, απαντάει ο καθηγητής.
- Τότε έχασες ολόκληρη τη ζωή σου!

«ΖΩΓΛΟΠΙΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ»

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ
ΜΟΡΦΩΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΡΑΧΟΥΛΑΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΤΣΙΟΥΛΑΣ

ΕΑΡΑ
ΡΑΧΟΥΛΑ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ
ΚΩΔΙΚΟΣ: 4171

ΕΠΙΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:
Γεώργιος Κατσιούλας τηλ. 6976777462
Λάμπρος Α. Γρηβιλιός τηλ. 2441020480
Βασίλης Χ. Καραγιάννης τηλ. 2441020592

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ
ΡΑΧΟΥΛΑ 43100 ΚΑΡΔΙΤΣΑ

ΦΩΤΟΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ - ΕΚΤΥΠΩΣΗ
ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΗ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ
Μ. Αλεξάνδρου 10 - τηλ. 2441020257

Τα ευνοήσιμα άρθρα δεν εκφράζουν
κατ' ανάγκη τις απόψεις της εφημερίδας

ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ

Από τον Αποστόλη Βρέκο λάβαμε την παρακάτω επιστολή:

Αγαπητοί χωριανοί,

Πήρα την απόφαση να σας γράψω λίγα λόγια για τον Μορφωτικό Σύλλογο Ραχούλας.

Ο Σύλλογος δεν είναι μόνο το συμβούλιο. Είμαστε όλοι εμείς. Οι μόνιμοι κάτοικοι του χωριού και οι απανταχού Ραχουλιώτες.

Ο Σύλλογος από την ίδρύσεώς του το 1980 και μέχρι σήμερα έχει να επιδείξει αξιόλογο έργο όπως, την έκδοση της εφημερίδας "Ζ.Χ.", την έκδοση σε βιβλίο της ιστορίας του χωριού μας, την έκδοση δύο φωτογραφικών λευκωμάτων, την έκδοση άλλων βιβλίων σχετικά με το χωριό μας και μία σειρά από εκδηλώσεις τις οποίες διοργανώνει. Και όλα αυτά τα οφείλουμε στα εκάστοτε διοικητικά συμβούλια του συλλόγου που πέρασαν από τον σύλλογο και κατά δεύτερο στην οικονομική βοήθεια των μελών του συλλόγου και των συνδρομητών της εφημερίδας "Ζ.Χ." δηλ. όλων ημών.

Το νέο διοικητικό συμβούλιο που ανέλαβε το σύλλογο τα δύο τελευταία χρόνια διοργάνωσε κάποιες εκδηλώσεις τις οποίες οι χωριανοί μας τις χάρηκαν και τις αγάπησαν με αγάπη. Τον Αύγουστο διοργάνωσε επί δύο συνεχή χρόνια μουσικοχορευτική βραδιά όπου είχαμε την ευκαιρία να ανταμωθούμε όλοι οι χωριανοί που βρέθηκαν τότε στο χωριό και συνδιασκεδάσαμε, κάτι που είχε να συμβεί πολλά χρόνια. Πέρυσι τα Χριστούγεννα ο σύλλογος αναβίωσε το έθιμο της "γουρνοχαράς" στην πλατεία του χωριού, μία εκδήλωση η οποία θα μείνει αξέχαστη σε μικρούς και μεγάλους. Επίσης μέσα σ' αυτό το διάστημα έγιναν και άλλες εκδηλώσεις τις οποίες διαβάσαμε από την εφημερίδα μας.

Φέτος τα Χριστούγεννα μικροί και μεγάλοι περιμέναμε την επανάληψη της εκδήλωσης της Γουρνοχαράς, αλλά πληροφορηθήκαμε ότι η εκδήλωση δεν θα γίνει λόγω έλλειψης χρημάτων. Τούτο μας λύπησε όλους μα πιο πολύ τους μόνιμους κατοίκους του χωριού, μικρούς και μεγάλους, γιατί κάτι τέτοιες εκδηλώσεις πέραν της αναβίωσης των παραδόσεων και των εθίμων δίνουν ζωή στο χωριό μας.

Με μια ματιά που έριξε στα φύλλα της εφημερίδας είδα ότι αυτοί που δίνουν συνδρομή ή ενίσχυση στον Μορφωτικό Σύλλογο είναι περίπου 140 άτομα το χρόνο. Απ' ότι έμαθα την εφημερίδα την λαμβάνουν περί τους 500 χωριανούς μας. Το συμπέρασμα που βγαίνει είναι ότι κάπου αμαλούμε και δεν είμαστε σωστοί απέναντι στο σύλλογο.

Θα παρακαλούσα όλους τους συγχωριανούς μου, όσο δύσκολοι κι αν είναι οι καιροί που διανύουμε μία μικρή συνδρομή προς τον σύλλογο όλοι την μπορούμε.

Όσο ήμουν στη Σουηδία περίμενα την εφημερίδα του χωριού μου πότε θα έρθει, ήταν ο σύνδεσμος με την πατρίδα. Όταν την διάβαζα πάντα δάκρυα από συγκίνηση. Είμαι σίγουρος ότι αυτό συμβαίνει σε πολλούς από σας και εντός της Ελλάδας.

Πρέπει λοιπόν να κρατήσουμε το σύλλογο ενεργό. Είναι στο χέρι μας. Ας μη πτοηθούμε από την άρνηση των λίγων και ας σεβαστούμε την επιθυμία των πολλών που θέλουν τον σύλλογο ζωντανό.

Επίσης οι εκδηλώσεις του συλλόγου θέλουν και εθελοντισμό. Πρέπει όλοι όσοι βρίσκονται στο χωριό να βοηθούν τα μέλη του συλλόγου. Δεν γίνεται να τα κάνουν όλα μόνοι τους και εμείς να τα βλέπουμε από μακριά ασκώντας μάλιστα και κριτική.

Όπως έγραφα παραπάνω σύλλογος είμαστε όλοι εμείς και όλοι πρέπει να συμμετέχουμε.

Ευχαριστώ. Καλή Χρονιά
Με εκτίμηση
Απόστολος Θ. Βρέκος

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Επιτυχίες

Η Έφη Τσαπαλή του Κων/νου, εγγονή του Γιώργου Κουμπούρα, έλαβε το πτυχίο της Αγγλικής Φιλολογίας του Παν/μίου Αθηνών.

Γεννήσεις

1) Ο Νικόλαος Ευαγγέλου Τράντος και η σύζυγός του Μαρία απέκτησαν αγοράκι, στις 14-7-2010

2) Ο Ηλίας Ανδρέα Ράπτης και η σύζυγός του απέκτησαν προσφάτως αγοράκι.

3) Ο Θωμάς Γεωργίου Γκορτσάς και η σύζυγός του Μαρία απέκτησαν προσφάτως αγοράκι.

4) Ο Νίκος Χ. Μουζιούρας και η σύζυγός του Βάνα απέκτησαν κοριτσάκι στις 30-11-2010

5) Ο Βασίλης Ηλ. Καρλάφτης και η σύζυγός του Αδαμαντία απέκτησαν αγοράκι στις 11-12-2010.

Ευχόμαστε να τους ζήσουν

Θάνατοι

1) Βασίλειος Κων/νου Σιώκος, ετών 85. Απεβίωσε στις 11-10-2010

2) Γεώργιος Βασιλείου Γκορτσάς, ετών 72. Απεβίωσε στις 24-10-2010

3) Βιργινία σύζ. Λάμπρου Ζαχαρή, ετών 76. Απεβίωσε στις 24-11-2010

4) Θεοδώρα σύζ. Δημητρίου Τίγκα, ετών 86. Απεβίωσε στις 30-11-2010

5) Σοφία σύζ. Λάμπρου Ξυδιά, ετών 91. Απεβίωσε στις 4-1-2011.

Παρακαλούμε θερμά τους απανταχού χωριανούς μας, όταν έχουν κάποιο κοινωνικό γεγονός (γέννηση, βάπτιση, γάμος, επιτυχία κλπ.) να ενημερώνουν κάποιο μέλος του Δ.Σ. ή μέλος της Συντακτικής Επιτροπής της εφημερίδας, προκειμένου να δημοσιεύεται εγκαίρως στα "Ζ.Χ."

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ ΣΤΑ Ζ.Χ.

Κων/νος Θεάκος	20	Ευάγγελος Χρ. Ζαχαρής	50
Κων/νος Τσαπαλής	30	Αναστασία Τσιότρα	40
Θωμάς Δ. Κελεπούρης	20	Μαρία Τζωνανόπουλου	20
Κων/νος Φέτσιος	20	Αθανάσιος Πόλκος	20
Θωμάς Γ. Γκορτσάς	20	Κλεομένης Κομπούρας	30
Ιωάννης Κελεπούρης	20	Απόστολος Θ. Βρέκος	50
Παναγιώτης Αγ. Κατσιούλας	50	Φώτης Καρλάφτης	20
Χρήστος Β. Καραγιάννης	20	Περικλής Σιώκος	20
Παρασκευή Καραγιάννη - Πολύζου	30	Γεώργιος Λιανός	20
Απόστολος Β. Ταμάκης	20	Ευάγγελος Θεάκος	20
Ευαγγελία Τιμάκη - Γαλιάνη	20	Ιωάννης Θεάκος	20
Παναγιώτης Θ. Τσιούκης	20	Κώστας Ε. Ράπτης	20
Αθανάσιος Βασιλάκος	10	Αχλλέας Απ. Γκορτσάς	20
Λάμπρος Ι. Ξυδιάς	10	Βασίλης Σπ. Βρέκος	10
Παναγιώτα Κωσταριδίδη - Τριανταφύλλου	10	Σταυρούλα Ντίνου	10

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ ΑΓΑΠΗΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

1. Στη μνήμη του συζύγου και πατέρα Βασιλείου Γ. Ντίνου, η σύζυγος Χαρίκλεια Β. Ντίνου και τα παιδιά του Γεώργιος και Αλέξανδρος Ντίνος προσέφεραν στο Μ.Σ. Ραχούλας το ποσό των 60 ευρώ.

2. Στη μνήμη Φωτίου και Ευγενίας Τιμάκη, η σύζυγος και μητέρα Ιφιγένεια και η κόρη και αδερφή Περεσφόνη προσέφεραν στο Μ.Σ. Ραχούλας το ποσό των 50 ευρώ.

Εφημερίδες και περιοδικά που λάβαμε

1. "αμόρνος": Έκδοση του Συλλόγου Αμαραντιωτών Καρδίτσας
2. "Η Οξιά": Έκδοση του Συλλόγου " Αγία Τριάδα" Οξιάς
3. "Τα Χρονικά της Νεράιδας Δολόπων": Έκδοση του Συλλόγου των απανταχού Νεραϊδιωτών.
4. "Η Άρνη": Έκδοση του Συλλόγου Μοσχολοιριτών
5. "Το Μπεριζί των Αηδονοχωριτών": Έκδοση του Συλλόγου Αηδονοχωριτών

Επισημάνσεις

Σύνταξη από την Ι.σ.σλ.

σίγουροι ότι θα επιλύσουν τα προβλήματα αυτά.

Θα πρέπει και εμείς οι κάτοικοι του χωριού να είμαστε πιο προσεκτικοί. Πρέπει να συνειδητοποιήσουμε ότι με το να πετάμε τα σκουπίδια μας εδώ κι εκεί το δικό μας περιβάλλον μολύνουμε και δεν μπορούμε στη συνέχεια να εγκαλούμε κάποιους άλλους γιατί δεν τα μαζεύουν.

Κατάργηση αστυνομικού σταθμού Ραχούλας.

Με απόφαση του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη καταργούνται 20 αστυνομικοί σταθμοί στο Ν. Καρδίτσας. Μεταξύ αυτών είναι και ο αστυνομικός σταθμός Ραχούλας. Την τελευταία 15ετία ο σταθμός υπολειπομένης και απλής κάλυπτε έναν χώρο στο κτίριο διοικητηρίου της Ραχούλας.

Πέρασε στο Φ. 73 των Ζ.Χ. ζητούσαμε να αποδεσμευτεί ο χώρος και να χρησιμοποιηθεί για άλλους σκοπούς. Η χρήση του χώρου αυτού θα πρέπει να απασχολήσει την νέα Τοπική και Δημοτική αρχή. Σε μία συγκέντρωση θα μπορούσαν να κατατεθούν ιδέες και προτάσεις, είναι κρίμα ένας τέτοιος χώρος να μείνει αναξιοποίητος. Όπως γράψαμε ο χώρος θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για βιβλιοθήκη, για στέγαση του αρχείου της Ραχούλας ακόμη και για ξενοιά.

Η στροφή στη Βουλωμένη

Καλά έγινε η διαπλάτωση της στροφής στη θέση Βουλωμένη, πάτε όμως θα ασφαλοστρωθεί. Έτσι όπως είναι σήμερα και χωρίς σήμανση είναι επικίνδυνη για ανυποψίαστους οδηγούς οι οποίοι θα πατήσουν στα χαλίκια της στροφής.

Επίσης ο πρώην νομάρχης κ. Αλεξάκος μας είχε διαβεβαιώσει και για την διαπλάτωση του δρόμου στη θέση Κάμμα. Οι εκλογές που μεσολάβησαν δεν μπορούν να θεωρηθούν ως πρόσχημα για την εγκατάληψη του έργου. Το κράτος έχει συνέχεια.

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ ΣΤΟ ΖΩΓΡΙ

Γιώργος Παναγιώτης Αγ. Κασουλίας

Κατά το τοπικό έθιμο, ανήμερα των Χριστουγέννων κάθε χρόνο σφάζουμε τα γουρουίνια. Μια χρονιά ο πατέρας μου μαζί με τον αδερφό του, το Κώστα, σφάξανε πρώτα το γουρούνι του μπάρμπα μου. Ο μπάρμπα μου ο Κώστας είχε ένα περίστροφο και μ' εκείνο ...εκτελούσε τα γουρούνια. Με ένα κάρβουνο σημάδευε πρώτα το γουρούνι στο μέτωπο, στο "σταυρό", για να έχει σίγουρο και ασφαλή στόχο, εκεί σκόπευε και πυροβολούσε.

Αφού έσφαξαν και τακτοποιήσαν το γουρούνι του μπάρμπα μου, ήρθε και η σειρά του δικού μας. Ο αδερφός μου, ο Γιώργος, ήταν φαντάρος, αλλά δεν ήρθε με άδεια, ενώ εγώ ήμουν δέκα χρονών. Η μάνα μου έβγαλε το γουρούνι από το κουμάσι και το έφερε στην αυλή του σπιτιού, όπου είχαν καθαρίσει το χιόνι, που είχε φτάσει τα τριάντα εκατοστά. Έριξε λίγο καλαμπούκι και το γουρούνι άρχισε να τρώει. Ο μπάρμπα μου, αφού σημάδευε πρώτα το στόχο με κάρβουνο, σκόπευσε και πυροβόλησε, αλλά, την τελευταία στιγμή, το γουρούνι κουνήθηκε και, αντί για το μέτωπο το βρήκε στο αυτί! Το γουρούνι άρχισε να σκουίζει και να τρέχει και ευτυχώς που πήρε τον ανήφορο μέσα στο χωράφι, αλλιώς θα έπεφτε στο ρέμα και τρέξε να το βρεις! Τρέξαμε έρωπάω του όλοι και πρώτος ο μπάρμπα μου με το πιστόλι στο χέρι και, στα τριάντα μέτρα περίπου το έφτασε και το πυροβόλησε τρεις φορές στο αρζαίτι (στη ρίζα του αυτιού). Το γουρούνι έχασε τις αισθήσεις του και έπεσε.

Οι δυο άντρες έσφραξαν το σκοτωμένο γουρούνι στην αυλή και, στο πέρασμά του, σχηματίσθηκε πάνω στο κατάλευκο χιόνι ένα κόκκινο αυλάκι από το αίμα του. Το βράδυ ξαστέρωσε χωρίς να χιονίσει, το αίμα πάγωσε και διατηρήθηκε εκεί περίπου δέκα μέρες. Εκείνη τη χρονιά το γουρούνι του πατέρα μου είχε ξεπεράσει τις διακόσιες οκάδες! Αφού το γδάρανε και έβγαλαν τα εντόσθια, το τέμαχισαν σε τέσσερα κομμάτια. Από εκεί και πέρα τα υπόλοιπα ήταν δουλειά της μάνας μου.

Θυμάμαι, πως πρώτα έβγαλε το λίπος, το έκοψε σε κομμάτια και το έβρασε σε ένα μεγάλο καζάνι. Μ' αυτό γέμισε πάνω από τέσσερις γκαζοτενεκέδες λίπα. Ύστερα έβγαλε το ψαχνό. Κράτησε όσο χρειαζόταν για τα λουκάνικα και το υπόλοιπο το έκαμε παστουρμά με τον παραδοσιακό τρόπο. Έβρασε δηλαδή το κρέας, το τοποθέτησε σε ένα κάδο και το σκέπασε με λίπος. Μ' αυτόν τον τρόπο το κρέας διατηρούνταν φρέσκο ως την άνοιξη. Με το κεφάλι, τα πόδια, τα αυτιά και την ουρά έκανε τη πηχτή, που εμείς τη λέγαμε "πατσιά". Τα κόκκαλα δεν τα πετούσε. Αφού τα άφησε με λίγο κρέας, τα μαγείρευε με τραχανά, φασόλια, πατάτες και με χόρτα. Με τα σπλάχνα κάναμε την πεντανόστιμη τηγανιά με μπόλικη ρίγανη και λεμόνι. Το δέρμα ήταν δουλειά του πατέρα μου. Αφού το τέντωνε σε τελάρο, το κρεμούσε στην κοιλιά για να στεγνώσει. Με αυτό θα κάναμε τα γουρνοτσάρουχα, με τα οποία κυκλοφορούσε όλη η οικογένεια. Έμενε και για μένα η φούσκα (ουροδόχος κύστη) του γουρουνιού, που την έκανα μπαλόκι και έπαιζα μέχρις ότου να σκάσει. Όταν ζούσε ο παππούς μου, την έκανε καπνοσασκούλα, για να βάζει τον φιλοκοιμημένο καπνό. Ήταν μανιώδης καπνιστής και είχε μια μεγάλη τσιμπούκα με μακριά πίπα, ως τριάντα πόντους περίπου!

Θυμάμαι, πως πολλές φορές, με ένα μαχαίρι, έκοβα ένα διαλεχτό κομμάτι ψαχνό και, με μπόλικο αλατοπίπερο, το έψηνα στη σχάρα και το έτρωγα με μεγάλη όρεξη. Ακόμα και τώρα που γράφω αυτές τις γραμμές, δε μπορώ να ξεχάσω τη γεύση του!

Πέντε τραγούδια για τον Κατσαντώνη

Από το ανέκδοτο βιβλίο του Λάμπρου Γριβέλλα

"Το γλυκοχάραμα της Λευτεριάς"

Ο Κατσαντώνης, ο θρύλος αυτός των Αγράφων και της Ρούμελης, ο πρόδρομος της μεγάλης επανάστασης του '21, με την αντίστασή του στους τουρκολιβανούς του Αλή πασά και τα πρωικά κατορθώματά του, μήτηρ στην ψυχή του υπόδουλου λαού, γιατί τον έκαμε να αισθανθεί πως μπορεί να στηριχτεί στις δυνάμεις του και να αποτινάξει το βάρβαρο ζυγό. Και η λαϊκή μούσα παρακολούθησε κάθε του εκδήλωση, κάθε νίκη του και την έκανε τραγούδι, που το τραγουδούσε ο τσοπάνης στο σκάρο, ο εξωμάχος στο χωράφι, ο λαός στις χαρές και τα πανηγύρια του, για ν' αλαφρώνει τον πόνο της σκλαβιάς και να ελπίζει.

Βγήκε Αντώνης στ' Άγραφα

"Βγήκε ο Αντώνης στ' Άγραφα
-Αντώνη Αντώνη, Αντώνη Κατσαντώνη -
να μάσει παλικάρια .
Τα 'μασε κι τα διατάζει
-Αντώνη Αντώνη, Αντώνη Κατσαντώνη-
σα μίνα, σαν πατέρας,
Δε θέλου κλέφτες για τραγιά ,
-Αντώνη Αντώνη, Αντώνη Κατσαντώνη-
κι κλέφτες για κριάρια.
-Αντώνη Αντώνη, Αντώνη Κατσαντώνη-
Μον' θέλου κλέφτες για σπαθιά
-Αντώνη Αντώνη, Αντώνη Κατσαντώνη-
κι κλέφτες για ντουφέκια"

Η μάχη στον Προσλιάκο

"Βγήκε Αντώνης στ' Άγραφα, με τον Καραγιαννάκη.
Πήρανε δίπλα τα βουνά, δίπλα τα βλαδιά.
Γράφουν και στέλνουν μια γραφή, σ' αυτόν τον Βέλη - Γκέκα.
- Σ' εσέ Βελή Ντερβένεγα, ρεσάλι του βεζύρη,
Έβγα να πολεμήσουμε, ψηλά στον Προσλιάκο,
να 'δες τα κλέφτικα σπαθιά, τα κλέφτικα ντουφέκια.
Κι' ο Βεληγέκας τ' άκουσε, βαρύ του κακοφάνη.
Και το ασκέρι τ' έμασε κι' επάνω τους πηγάδι.
Και πιάσανε τον πόλεμο, τρεις ώρες με την ώρα.
Το Βεληγέκα σκότωσαν, και τρεις μπουλουκμασήςδες..."

Και άλλο

"Στις δεκαπέντε του Μαγιού, στις είκοσι απ' τον άλλο,
ο Βεληγέκας τρώει ψωμί σ' ενός παπά το σπίτι.
Παπαδοπούλα τον κερνά σ' έν' ασχημένο τάσι.
Κι' ο Κατσαντώνης φώναξε από ψηλή ραχούλα:
- Έλα Βελή μ' να σμιζούμε να μετρηθούμε' νανάια.
- Τσοούση μ' πάρε το ψωμί και κόψε το ταίνα
κι' εγώ θα πάω σα' μπροστά να πιάσω το ντουφέκι.
- Που πάς Βελή μου, κι' έρχεσαι, σαν την παληρογέλαδα;
Τρεις ντουφεκιές του έριξε και στην καρδιά του παίρνει."

Η μάχη στην Τριφυλία Κλειστού-Νεραϊδας

"Ο Λιάζαγας ξεκίνησε και στην Τριφυλία πάγει
κι ο Κατσαντώνης χούγιαξε από το μετρίλι.
- Που πας Λιαζαντερβένεγα, που πας παλιομουρτάτη,
εδώ 'χω τα κλεφτόπουλα, εδώ 'χω τους χασάπες.
- Σ' εσέν' έρχομαι Αντώνη μου, σ' εσένα Κατσαντώνη.
Τρία τουφέκια τούριξε, τα τρι' αράδα - αράδα.
Τόνα τον παίρνετο στο πλευρό και τ' άλλο στο κεφάλι.
Το τρίτο το φορμακερό, ανάμεσα στα μάτια.
Τους Τούρκους παίρνονε μπροστά και στον Κλειστό τους κλειούνε"

Η μάχη στου Πουλιού τη Βρύση και στην Τατάρνα

"Μαυρίζουν γύρω τα βουνά μαυρίζουν και οι κάμποι
Κι οι ρεματιές αχολογούν κι αντιλαλούν οι λόγκοι.
Τι νάσαι, κρίνα του βουνού , του κάμπου μαντζουράνες ;
Τι νάσαι ο αχός που γίνεται κι η ταραχή μεγάλη;
-Ο Κατσαντώνης πολεμά με τους Αρβασιτάδες.
Χίλους σκοτώνει στο βουνό και χίλους μες τον κάμπο.
Τρία μπαϊράκια πήρε τους και όλον τον τοιμαχέ τους
και σαν τα γίδια τρέχουνε ,σαν πρόβατα σκορπίνε."

Τα Χριστοόγεννα της μνήμης μας

(Αποσπάσματα από παλαιότερες δημοσιεύσεις)

Τα νυχτερινά κάλανδα Του + Γιώργου Ντόλκερα

Από το 1ο φύλλο των "Ζ.Χ." (Δεκέμβρης 1993)

"Τα κάλανδα των Χριστουγέννων, της Πρωτοχρονιάς και των Φώτων, παλαιότερα, δεν τα τραγουδούσαν μόνο τα μικρά παιδιά της σχολικής ηλικίας. Τη νύχτα, ξημερώνοντας η παραμονή των μεγάλων αιτών εορτών, τραγουδούσαν και οι νέοι του χωριού, ηλικίας μέχρι 25 ετών ή μεγαλύτεροι.

Περασμένα μεσάνυχτα, ξημερώνοντας η γιορτή των Χριστουγέννων. Χιονίζει και απόλυτη ησυχία βασιλεύει παντού. Σβηστιά τα αδύναμα φώτα του καντηλιού ή της γκαζόλαμπας των οπιτιών. Όλο το χωριό είναι βυθισμένο στον ύπνο. Φωνή καμιά! Μα να! Ξάφνου την ησυχία της νύχτας τη διακόπτουν επίμονα γαβγίσματα σκυλιών. Τα σκυλιά τότε επιτίθενται αγριεμένα και μανιασμένα και τότε οπισθοχωρούν κλαφουρίζοντας μπρος στις προετοιμασμένες γκλίτσες και τα ματσούκια των νυχτερινών επισκεπτών.

Η φλογέρα παίζει την "καραγκούνα", τη "οβαρνιέρα", το "Σούφη αράνη" ή άλλο σκοπό. Τα σκυλιά οσπαίνουν για λίγο. Οι νυχτερινοί επισκέπτες, μια παρέα από τρεις έως πέντε άνδρες, λευκά από το χιόνι φαντάσματα της χειμωνιάτικης νύχτας, ανοίγουν την αυλόπορτα και μπαίνουν στην πλακόστρωτη ρούγα του οπιτιού. Είναι όλοι τους μεταμφιεσμένοι, ντυμένοι με κατοιουλάρια, κουκουλοφόροι με γανωμένα τα πρόσωπα για να μη γνωρίζονται. Φορούν στα πόδια

άρβυλα ή λαοτιχένες μπότες, της φτώχειας γουρνοτσόρουχα, ίδιοι καλικάντζαροι! Στο ένα χέρι κρατούν φακό για να βλέπουν και πολύ παλαιότερα αναμμένα ρετινοκέρια ή δαδιά πουρδαλιάς βουτηγμένα σε λωμένο ρετιόνη. Χτυπούν την πόρτα με τις γκλίτσες για να δηλώσουν τον ερχομό τους και να εντυπωσιάσουν και ύστερα τραγουδούν το χαρμόσυνο μήνυμα της Γέννησης του Χριστού:

"Χριστούινα, Προυτούινα, πρώτη γιορτή του χρόνου...
κι τ' χρόσον!!!"

βασιλόπιτα με τα κρυμμένα ξυλάκια των καρποφόρων, να μαντέψουμε, ποιος θα γίνει αμπελουργός, ποιος αγρότης, ποιος κτηνοτρόφος... Στη θέση τους τώρα η βασιλόπιτα του ζαχαροπλαστείου και οι ...ρωσικές σαλάτες!

"Χριστούινα, Προυτούινα"

Του Λάμπρου Γριβέλλα

Από το 6ο φύλλο των "Ζ.Χ." (Δεκέμβρης 1994)

"Η μεγάλη γιορτή της χριστιανοσύνης είναι και γιορτή μνήμης, είναι "αγαπημένων θύμησες", κατά τον ποιητή. Οι οικογένειες συγκεντρώνονται στην πατρογονική εστία, έρχονται τα ξεντεμένα παιδιά, οι στενοί και μακρινοί συγγενείς, να γιορτάσουν στην επιβλητική και συνάμα υποβλητική ατμόσφαιρα του χιονισμένου χωριού. Κι εκεί, μπροστά στο αναμμένο τζάκι, ανάμεσα στο μυρωδάτο κοντοσουβλι κι ένα ποτήρι μπρούσκο, η μνήμη σπάει το φράγμα της σιωπής και, σαν ποτάμι καντής λάβας, αρχίζει να ξεδιπλώνεται στον άνυδρο κάμπο της ζωής μας.

Ο γέρος γίνεται παιδάκι κι η γριά κοριτσόπουλο! Ένας ένας παρουσιάζονται μπροστά μας οι νεκροί μας και παίρνουν τη θέση τους στο τζάκι. Η γριά μαριά διεκδικεί τη γωνιά της τη ληρομημένη κι ο παππούς ρωτάει, μην είδαμε πού άφησε το παλιό τοιμπούκι του και τη πέτσινη καπνοσακούλα...

Ο πατέρας παίρνει τη θέση του, εκείνη που κρατούσε πάντα κι η μάνα, σα να τα 'χει χαμένα, σα να μας λέει: "είναι αυτό το δικό μου οπιτικό;". Μάταια αναζητά τη χαμηλή την τάβλα με το καρρό τραπεζομάνηλο, το καλό της, λείπει η αχνιστή και μυρωδάτη "τιγανιά" με μπόλικη ρίγανη και λαδολέμονο, απουσιάζει κι η ολόπαχη

Σήμανση του μονοπατιού Βρύση Ιτάμου - Κορυφή Ιτάμου

Ο Ελληνικός Ορειβατικός Σύλλογος Καρδίτσας (ΕΟΣΚ) την Κυριακή 21 Νοεμβρίου 2010 εγκαινίασε τη σήμανση του πεζοπορικού μονοπατιού: Βρύση Ιτάμου - Κορυφές Ιτάμου - Αμάραντος.

Προηγήθηκε τρίωρη πεζοπορία 50 περίπου ατόμων μέχρι την κορυφή «Ιταμος» (1489μ) και επιστροφή.

Η πεζοπορία ξεκίνησε στις 9.00 από την Βρύση Ιτάμου.

Μετά τη επιστροφή έγιναν και τα αποκαλυπτήρια πινακίδας την οποία ο ΕΟΣΚ τοποθέτησε δίπλα από τη βρύση. Στην πινακίδα απεικονίζεται η διαδρομή Βρύση Ιτάμου - Κορυφές Ιτάμου - Αμάραντος. Στη συνέχεια ακολούθησε πρόχειρος μουφές με πίτες, τσίπουρο και κρασί.

Στην εκδήλωση στη βρύση Ιτάμου παραβρέθηκαν ο πρόεδρος του Τ.Δ. Ραχούλας Φώτης Κοτσιαρίδης, ο πρόεδρος του Μ.Σ. Ραχούλας Γιώργος Κατσιούλας και ο Λάμπρος Γριβέλλας.

Τα κάλαντα του Δωδεκαήμερου στο Ζωγλόσι

Κάλαντα των Χριστουγέννων

"Χριστούγεννα, προτιούγεννα, πρώτη γιορτή του χρόνου.
Για βγέτι για να μάθι, πού ο Χριστός γεννιέται.
Γεννιέται κι αναθρέφεται στου μέλι κι στου γάλα.
Του μέλι τρων οι άρχοντες του γάλα οι αφιντάδες
κι του μελισσοουβότανου, να νίβουντι οι κυράδες..."

Κάλαντα της Πρωτοχρονιάς

"Άγιους Βασιλεις έρχιτι, απού την Καισαρεία.
Βασιλη μ' πούθεν έρχιτι κι πούθι κατιβαίνεις;
Απού τη μάνα μ' έρχουμι, στου δάσκαλου πααίνου.
Σαν είσι κι γραμματικός, πες μας την αλφαβήτα.
Κι στου ραβδί τα' ακούμπιτσι να πει την αλφαβήτα,
κι του ραβδί τ' ήταν χλουρό, περδίκια φουλασμένα..."

Κάλαντα των Φώτων

"Σήμερα τα Φότα κι η φουτιομός
κι αίριου η κυρά μας, η Παναγιά,
σπάργανα βασταίνει κι γιον κρατεί
κι τον Αϊ-Γιάννη παρακαλεί:
-Αϊ Γιάννη, αφέντη κι Πρόδρομυ,
δύνασι βαφτίσεις θεού παιδί;
-Δύναμι κι σόνου κι προθυμώ
κι τον Κύριό μου παρακαλώ..."

Σε κορίτσι της παντρειάς

"Ιδώ 'χουν μια κόρη ξανθή, ξανθή κι μαρουμάτα.
Της τάζουνη του βασιλιά, της τάζουνη του Ρήγα.
Αυτή δεν θέλει του βασιλιά, αυτή δε θέλει του Ρήγα,
θέλει του βασιλόπουλο που τριπατεί καβάλα..."

(Το ίδιο τραγούδι σε άλλη παραλλαγή)

"Ιδώ 'χουν μια κόρη ξανθή κι θέλ' να την παντρέψουν.
Την προυξινάη γραμματικό, την προυξινάη κι ψάλτη.
Γραμματικέ, γραμματικέ, κι ψάλτη κι αναγνώση,
που κάθουσαν κι ανάγνωσις του Μάη μι τα λουλούδια,
είχις τον ουρανό χαριτί, τη θάλασσα μιλάνη..."

Για τα μικρά παιδιά

"Ένα μικρό, μικρούτικο, σπυρί μαργαριτάρι,
Σαββάτου μέρα γίνηκε, τη Κυριακή ανατράφη
κι τη Δευτέρα την αυγή, βγήκι να σιργιανίσει..."

Για τον Αφέντη κι την κυρά

"Κάθιτι αφέντης, κάθιτι, με την κυρά στου γόνα.
Στα γόνατα τη βάσταγι, στα μάτια την τηράει:
-Κυρά μ', γιατί 'οαι ρόδινη, γιατί 'οαι μαυρομάτα,
ξάσπρη, σαν του τριαντάφυλλου κι κόκκινη σα μηλου;

Για το νοικοκύρη

"Λύσε το, αφέντη μ', λύσε το, τ' αργυρομάντηλό σου
κι αν έχεις γρόσια δώσε τα, φλουριά μην τα λυπάσαι
κι αν έχεις κι μιούγγροσα, κέρνα τα παλικάρια..."

Τα "ξεχρονιάσματα"

για τους φιλάργυρους που δεν άνοιγαν την πόρτα.

1. "Αφέντη μου η τάβλα σου γιμάτη καλιακούδια.
Τα μ'οά γιννά, τα μ'οά κλουσοάν, τα μ'οά οι βγάν' τα μάτια
κι τ' άλλα τα μικρότερα, οι κουτιολάν τα μ'οάκια!"
2. "Αφέντη μου στην κάπα σου, χίλιες χιλιάδες ψείρες.
Άλλες γεννούν, άλλες κλωσοούν, άλλες αυγά μαζώνουν..."
3. "Κυρά μ' στη στάχη κάθουσαν κι η κ... σου ξιφουσί,
κι απού την ξίφοσα την πουλλή, ραϊόκι του τουσκάλι!"
4. "Εοένα πρέπει, αφέντη μου, τρουβάς και δεκανίκια,
να σε τραβάνε τα σκυλιά και πέντε δέκα λύκοι" και άλλα...

Κοπή πρωτοχρονιάτικης πίτας από το Μ. Σ. Ραχούλας

Την Κυριακή 2 Ιανουαρίου μετά τη θεία λειτουργία, στην αίθουσα εκδηλώσεων του χωριού μας, έγινε ο καθιερωμένος αγιασμός από τον π. Γιώργο Φέτιο και η κοπή της πρωτοχρονιάτικης πίτας. Τα παιδιά του χωριού έφαλλαν

τα κάλαντα δημιουργώντας μία ξεχωριστή ατμόσφαιρα. Ευχές για το νέο έτος απηύθυνε ο πρόεδρος του Συλλόγου Γιώργος Κατσιούλας, ο απερχόμενος πρόεδρος Φώτης Κομπουράς και ο νέοεκλεγείς πρόεδρος Κώστας Σιώκος.

Τυχερός με το φλουρί αναδείχθηκε ο Φώτης Κομπουράς ο οποίος πήρε ως δώρο μία ασπύνη εικόνα, προσφορά του συλλόγου.

Ο ΔΡΟΜΟΣ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ - ΚΑΣΤΑΝΙΑΣ Με τα παρακλάδια και τις προεκτάσεις του

του Άγγελου Ζαχαρόπουλου*

Η Καστανιά, πριν από τον πόλεμο που σάραντα, ήταν ένα σημαντικό παραθεριστικό κέντρο. Παραθεριστές, κυρίως από Καρδίτσα - Σοφάδες - Παλαμά αλλά και Καστανιώτες που είχαν εγκατασταθεί σε Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Βόλο, κατέκλυζαν το χωριό τους θερινούς μήνες. Ξενοδοχεία δεν υπήρχαν και οι παραθεριστές βολεύονταν στα σπίτια του χωριού. Η μεταφορά τους από Καρδίτσα γίνονταν με μουλάρια. Ο χρόνος διαδρομής ήταν περί τις 6 ώρες. Ωσπου εμφανίστηκαν τα αυτοκίνητα, ήδη από το 1937, όπως προκύπτει από σχετικό άρθρο της εφημερίδας της Καρδίτσας "Θεσσαλική φωνή" (φύλλο 6.8.1937): "Ευχάριστον άγγελο από την Καστανιάν δια τους φίλους της εξοχής και τους εκδρομείς. Το τμήμα της οδού που συνδέει το χωριόν με την εθνικὴν οδὸν Καρδίτσας - Γιγρινίου επισκευάσθη δια της προσωπικής εργασίας των κατοίκων και δια της οικονομικής συμβολῆς πολλῶν παραθεριστῶν. Από σήμερον ἡ δι' αυτοκινήτου μεταβάσις εἰς Καστανιάν δεν ἀποτελεῖ ἄθλον. Θα εἶναι ἡ ομαλιωτέρα διαδρομή. Ἄς ἐπιληφθῶν της ευκαιρίας ὅσοι ἀγαποῦν τὸν ἔλατο, τὴν καλλιθέαν των γραφικῶν τοπιῶν της Καστανιάς".

Δρόμος υπήρχε από Καρδίτσα - Παλιόκαστρο μέχρι το Τσαρδάκι. Χωματόδρομος είχε διανοιγεί από Τσαρδάκι μέχρι το Μάντζαρη για τα φορτηγά που μετέφεραν ξυλεία. Κάποιος Ξυλόμενος ονόματι Κωστόπουλος που είχε βάλει στο μάτι τις καρδιές της Καστανιάς, διαμόρφωσε έναν καρδόδρομο μέχρι το χωριό για να μεταφέρει τα κούτσουρα των δέντρων προς εκμετάλλευση.

Για πρώτη φορά, πιτσιρίκοι εμείς, βλέπαμε κάρο και θαυμάζαμε τα τεράστια βόδια, σε σχέση με τα δικά μας, τον Μάρκο και τον Καραγκιόζη.

Αυτὸν τὸ δρόμο επισκεύασαν με προσωπική εργασία οι Καστανιώτες και ἔρθε αυτοκίνητο στην Καστανιά το 1937. Περιττὸν να σημειώσω τὴν περιέργεια και τὸν ενθουσιασμό τῆς πιτσιρικάδας που ἐβλεπε για πρώτη φορά αυτοκίνητο. Δύο χρόνια ἀργότερα, το καλοκαίρι το 1939, ἡ ἴδια εφημερίδα γράφει:

"Απὸ ἡμερῶν ἤρχισε τακτικὴ συγκοινωνία δια τριῶν αυτοκινήτων των κ.κ. Θ. Καίτη, Γ.Γκέκα και Καρβουνῆ ἐπὶ τῆς γραμμῆς Καρδίτσας - Καστανιάς και ταναόλαιν. Αναχώρησις ἐνεῦθεν καθημερινῶς ὡρα 5 μ.μ. και ἐκ Καστανιάς δι.μ. Αναλαμβάνεται ὑπευθύνως ἡ μεταφορά οικογενεινῶν ὡς και ἡ ἐπακριβῆς ἐκτέλεσις πάσης φύσεως παραγγελιών, τροφίμων κλπ. Πλήρης ἐξυπηρέτησις των παραθεριστῶν και ἐκδρομῶν για Καστανιά."

Με τὸ αυτοκίνητο του Καρβουνῆ κατέβηκα, για πρώτη φορά, τὸ Σεπτέμβριο του 1939 στην Καρδίτσα προκειμένου να μεταίωχω στις εισαγωγικές ἐξετάσεις του Γυμνασίου.

Ὁ δρόμος βελτιώθηκε σταδιακά μετὰ τὴν ταραχμῆν δεκαετία του 1940 - 1950, σε σημείο που ἐπέτρεπε τὴν κυκλοφορία και λεωφορείων που ἐκάναν τὴ διαδρομὴ Καρδίτσα - Καστανιά.

Τὸ 1980, ἡμιον Γενικὸς Διευθυντῆς Εγγειοβελτιωτικῶν Ἔργων του Υπουργείου Γεωργίας, Εξετάζοντας τὸν χάρτη 1 = 50000 με ἰσοψηφείες, συνειδητοποίησα ὅτι, ἕνας δρόμος Καρδίτσα - Καστανιά μὲσω Σέκλιζας (Καλλιθέρο) θα ἴταν συντομότερος και με πολὺ λιγότερες στροφές ἀπὸ τὸ δρόμο μὲσω Παλιόκαστρου - Τσαρδάκι. Εξάλλου, με μικρά παρακλάδια και προεκτάσεις, ὁ δρόμος αὐτός θα μπορούσε να ἐξυπηρετῆσει τὴ Ραχούλα, τὸ Καταφύγι και χωριὰ τῆς Ευρυτανίας. Ανέθεσα σε μηχανικούς τῆς Υπηρεσίας να μελετήσουν τὴ χάραξη

του δρόμου αὐτοῦ ἐπὶ χάρτου και ἐπὶ του ἐδάφους. Τὸ ἀποτέλεσμα δικαίωσε τὴς προβλέψεις. Πῶς ὅμως θα μπορούσε να πραγματοποιηθεῖ αὐτὸ τὸ ἐργο; Σκέφτηκα, σε πρώτη φάση, ὅτι θα ἴταν ἐφικτό να ἐνταχθεῖ στο πρόγραμμα δασικῆς οδοποιίας του Υπουργείου Γεωργίας. Ἀρμόδιος ἴταν ὁ Υφυπουργὸς Χρυσόστομος Καραπιπέρης, βουλευτῆς Ευρυτανίας. Ὅταν του ἀνέπτυξα τὴν ἰδέα, τὸνίζοντας ὅτι θα ἐξυπηρετηθῶν χωριὰ τῆς Ευρυτανίας, ὁ Καραπιπέρης δέχτηκε με ενθουσιασμό να ἐντάξει τὸ ἐργο στο πρόγραμμα δασικῆς οδοποιίας. Ἐτσι ἄρχισε ἀμέσως τὴ διάνοιξη με μηχανήματα τῆς δασικῆς και τῆς δικῆς μου Υπηρεσίας. Ἰσως και τῆς ΜΟΜΑ, ἀν θυμάμαι καλά. Ἡ διάνοιξη ολοκληρώθηκε μὲσα στο 1981 (βλέπε φωτογραφία με Καραπιπέρη τὸ Σεπτέμβριο στη θέση Σταυρός - Αγιὸς Στέφανος). Ἄν σημειωθεῖ ὅτι τὸ πλάτος του δρόμου ἴταν διπλάσιο του συνήθους δασικοῦ δρόμου, διότι υπήρχε ἡ ὑπερβολικὴ σκέψη να τον προωθήσουμε σε κανονικὸ ἐπαρχικὸ δρόμο.

Τὸ ἐπόμενο βῆμα ἴταν ἡ ἀμμοχαλικόστρωση

Σεπτέμβριος 1981 στο "Σταυρό" Καστανιάς: (ἀπὸ ἀριστερὰ) Πρῶτος ὁ τότε δασάρχης Τσαμασιῆς, τρίτος ὁ υφυπουργὸς Γεωργίας Χρυσόστομος Καραπιπέρης, τέταρτος ὁ ἄγγελος Ζαχαρόπουλος και τελευταίος ὁ ἀειμνηστὸς Καστανιώτῆς μηχανικὸς Νίκος Κόγιας. Ὁι ὑπόλοιποι εἶναι παράγοντες του Υπουργείου Γεωργίας.

και τα αναγκαία τεχνικὰ ἐργα. Ἀνάγκη λοιπὸν να ἐνταχθεῖ τὸ ἐργο στον Προϋπολογισμὸ Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) του 1982. Ανέθεσα στους μηχανικούς μου και συνέταξαν τὴ σχετικὴ μελέτη προσδιορίζοντας και τὸν προϋπολογισμὸ του ἐργου. Ἀρμόδιος για τὴν κατάρτιση του ΠΔΕ ἴταν τότε ὁ Υφυπουργὸς Συντονισμοῦ Γιώργος Σουφλιάς. Ανοίγω μια παρένθεση σχετικά με τὴ σχέση που εἶχα τότε δημιουργήσει με τὸ Σουφλιά. Τὸ 1970, ὅταν ἴμουν προϊστάμενος του τμήματος μελετῶν, εἶχε ἔρθε κλιμάκιο τῆς Διεθνούς Τραπεζῆς προκειμένου να γίνει ἐπιλογὴ ἐργων, ἐγγειοβελτιωτικῶν κυρίως, για χρηματοδότηση. Πρῶτεία τὸ "Ἔργο Ἀνάπτυξης ὑπογείων Ὑδάτων Θεσσαλίας". Ὑπῆρχαν ἀπὸ προηγουμένως μελέτες σοβαρῆς ἐνδειξης ὅσον ἀφορὰ τὴς δυνατότητες του ὑπογείου ὑδατικοῦ δυναμικοῦ τῆς Θεσσαλικῆς πεδιάδας. Ἡ πρόταση ἴναι δεκτὴ. Ἀκολούθησε σχετικὴ διαπραγματεύση και ὑπογραφή τῆς σύμβασης χρηματοδότησης στην ἔδρα τῆς Διεθνούς Τραπεζῆς, στην Ουάσινγκτον. Ὁ γράφων ορίστηκε διευθυντῆς (Project Manager) του ἐργου. Με τὸ ἐργο αὐτό, μὲσα σε λίγα χρόνια, ἐξασφαλίστηκε ἡ ἄρδευση 400.000 στρεμμάτων τῆς θεσσαλικῆς πεδιάδας με παράλληλη ἐκτέλεση ἀναδασμοῦ και κατασκευὴ στραγγιστικῶν και οδίκων δικτύων. Τὸ 1974, ὅταν τὸ ἐργο βρισκόταν σε πλήρη ἐξέλιξη, ὁ νεαρός τότε βουλευτῆς Λάρισας, Γιώργος Σουφλιάς, ἴταν συχνὸς ἐπισκέπτης στο γραφεῖο μου για θέματα που ἀφορούσαν τὴν ἐκλογικὴ του περιφέρεια. Εἶχα λοιπὸν πιστῶθαι με τὴ βοήθεια που του εἶχα προσφέρει

στη Θεσσαλία. Πέραν αὐτοῦ, συζητώντας ἀνακάλυψα ὅτι εἴμαστε και συγγενεῖς, ὄχι πολὺ μακρινοί, ἀφοῦ εἶναι ἀπόγονος ἀδερφῆς του ἐκ μητρὸς πατρός μου, του Σαρακατσάνου τσέλιγκα ἄγγελου Ἀκριβάκη. Ἐτσι, με ὅλο τὸ θάρρος, του ζήτησα να ἐντάξει τὸ ἐργο στον Προϋπολογισμὸ Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) του 1982. Μου ἀπάντησε ὅτι ἴταν ἀπίστευτες οἱ πιέσεις ἀπὸ βουλευτῆς για τὴν ἐνταξη ἐργων των περιφερειῶν τους στο ΠΔΕ. Ἐντούτοις, δεν δίστασε να τὸ ἐντάξει. Μόνον που, με τὴν ἀνοδο του ΠΑΣΟΚ στην ἐξουσία τον Οκτώβριο του 1981, ὅλα ἄλλαξαν. Ὁ γράφων βρέθηκε πρῶτα συνταξιούχος στις ἀρχές του 1982, ὅταν με νόμο του Ἀγαμέμνονα Κουτσόγιωργα, καταργήθηκαν οἱ θέσεις των Γενικῶν Διευθυντῶν. Ὄστόσο, πρὸς τὸ τέλος τῆς ἴδιας χρονιάς, βρέθηκαν ἀνώτερο στέλεχος τῆς Ευρωπαϊκῆς Επιτροπῆς ὅπως Βρυζέλλες. Με τον Κανονισμὸ 2088 / 1985 θεσπίστηκε τὰ Μεσογειακὰ Ολοκληρωμένα Προγράμματα (ΜΟΠ). Τὰ ΜΟΠ κάλυπταν τὴ Νότια Γαλλία, τὴ Νότια Ἰταλία και ὁλόκληρη τὴν Ελλάδα. Ἡ Ἰσπανία και ἡ Πορτογαλία, παρὸτι μεσογειακῆς χώρας κι' αὐτές, ἐμείναν ἀπέξω διότι δεν εἶχε ἀκόμα ὁλοκληρωθεῖ ἡ ἐνταξη τους. Ὁφελούμενος πληθυσμὸς: 20 εκ. Γαλλίας, 20 εκ. Ἰταλίας και 10 εκ. Ελλάδας. Για τὴν ἐφαρμογὴ τους στην Ελλάδα και ἐιδικότερα στη Θεσσαλία, ορίστηκε ἕνα ἰκανὸ στέλεχος τῆς Ευρωπαϊκῆς Επιτροπῆς, ὁ Στέφανος Σαμαρᾶς. Στον καλὸ φίλο Σαμαρᾶ ἀπέδειξα τὸ ημετέρες Εἰκόνα ἴεργο του δρόμου Καρδίτσα - Καστανιά, τὸ ὁποῖο κατὰ προτεραιότητα ἔπρεπε να ολοκληρωθεῖ. Κατὰ καλὴ συγκυρία, Νομάρχης Καρδίτσας ἴταν ὁ νεαρός, τότε, και μετέπειτα διακεκριμένος Ὑπουργός, Μιχάλης Χρυσοχοϊδης. Εἶχα συχνὴ τηλεφωνικὴ ἐπικοινωνία μαζί του για τὴ προώθηση του ἐργου καθώς και ἄλλων οδίκων ἐργων ἐργου και γύρω ἀπὸ τὴ Λίμνη Πλαστήρα. Φυσικά, συνέσπηση στον Σαμαρᾶ να ἔχει στενὴ και ἐιλικρινὴ συνεργασία μαζί του. Σε κάποια καλοκαιρινὴ ἐπίσκεψή μου στην Καστανιά, ὁ Νομάρχης Χρυσοχοϊδης μου εἶχε κάνει τὴν τιμὴ να ἀνεβῆ ἀπὸ τὴν Καρδίτσα για να με συναντήσει. Πολλὰ χρόνια ἀργότερα, ὅταν ἴμουν Σύμβουλος Ευρωπαϊκῶν υποθέσεων του Ομίλου Ἐπιχειρήσεων Λάτση, συνάντησα τον Ὑπουργὸ Χρυσοχοϊδη σε κάποια ἐκδήλωση στο μέγαρο του Ομίλου στην Κηφισιά. Ὅταν του θυμίσαι τὴ συνεργασία μας στη δεκαετία του ογδόντα, εἶδεν μεγάλο ἐνθουσιασμὸ. "Θα πρέπει να μας κάνουν ἀγάλημα στην περιοχή σου", μου εἶπε... Ἀκολούθησε τὸ πρῶτο πακέτο DELORS, με περιφερειάρχῃ Θεσσαλίας ἕνα ἄλλο αξιόλογο στέλεχος τῆς Ευρωπαϊκῆς Επιτροπῆς, τὸν μετέπειτα Βουλευτῆ και Ὑπουργὸ Σάββα Τσιτουριδῆ. Φίλος και ὁ Σάββας, εἶδεν μεγάλο ἐνδιαφέρον για τὸ δικὸ μας και τα ἄλλα οδικὰ ἐργα πρὸς και γύρω ἀπὸ τὴ Λίμνη Πλαστήρα. Κάποιο καλοκαίρι που εἶχα ὀργανώσει μίαν συνεστίση των ἀποφίτων του Γυμνασίου Καρδίτσας τῆς τάξης 1946, προσκάλεσα και τιμῆσα με ιδιαίτερα τον Σάββα Τσιτουριδῆ για τὴν προσφορά του στο Νομὸ Καρδίτσας.

Ἐτσι, πήρε τὴν τελικὴ του μορφή ὁ δρόμος Καρδίτσα - Καστανιά, με τὰ παρακλάδια και τὴς προεκτάσεις του.

Ἐτσι, πήρε τὴν τελικὴ του μορφή ὁ δρόμος Καρδίτσα - Καστανιά, με τὰ παρακλάδια και τὴς προεκτάσεις του.

*Ὁ ἄγγελος Ζαχαρόπουλος, συνεργάτης και συνδρομητῆς των "Ζ.Χ.", ὕστερα ἀπὸ δική μας προτροπὴ, ὑπερέβη τὴν ἐμφυτὴ σελιδομετρία του και μας ἀπέστειλε τὸ παραπάνω κείμενο, τὸ ὁποῖο δέχεται περὶ τὰς τὴν ἀποφασιστικὴ συμβολὴ του, ἀπὸ τὴς ὑψηλῆς κρατικῆς θέσεως που κατεῖχε, στην κατασκευὴ του δρόμου ἀπὸ διασταύρωσι Κατοφονίου μέχρι Καστανιά. Εἶναι να οκφέτητα κανεὶς πῶς θα ἴταν ὁ τόπος μας, ἀν ὅλοι ὄσοι ἔχουν τὴ δυνατότητα ἐργάζονται γι' αὐτὸν με τὴς ἔξση]

Γεννήθηκε μια χειμωνιάτικη νύχτα στη γωνιά ενός δωματίου-σπιτιού που βρισκόταν στην άκρη ενός επαρχιακού ορεινού χωριού.

Το χωριό ήταν και είναι κυριολεκτικά γαντζωμένο σε μια καταφορική προσήλια ράχη. Και ήταν τυχερός γιατί μπορούσε να είχε γεννηθεί στο χωράφι, στ' αμπέλι ή στον κήπο, όπως συνέβαινε σε ορισμένες αλλά λίγες, ευτυχώς, περιπτώσεις ξαφνικού τοκετού. Για κλινική ή νοσοκομείο δε γινόταν λόγος, γιατί η πλησιέστερη πόλη, όπου υπήρχε ένα κάποιο νοσοκομείο, απέιχε απ' το χωριό 6 έως 8 ώρες ποδοδρόμο.

Στο χωριό δεν πήγαινε αυτοκίνητο, και για πολλούς, και ιδιαίτερα για τα παιδιά, τα τότε μέσα μαζικότερης μεταφοράς, όπως το κάρο, το λεωφορείο και το τραίνο, ήταν άγνωστα. Ο, τι μπορεί να είχαν ακούσει από διηγήσεις και παραμύθια, ή, για τα μεγαλύτερα που πήγαιναν στο Δημοτικό, ό, τι μπορεί να είχαν δει στους χάρτες του σχολείου ή να είχαν ακούσει από τον δάσκαλο του χωριού. Τα γαϊδουρομονοπάτια αποτελούσαν τότε τους κύριους δρόμους επικοινωνίας και οδηγούσαν προς κάθε κατεύθυνση.

Για γιατρό ούτε λόγος. Έλεγαν πως υπήρχε κάποιος γιατρός που καταπιάνοταν με τα πάντα, αλλά ζούσε σε κοντινό χωριό που απέιχε 1 ως 2 ώρες με τα πόδια. Και ο πιο εύπορος (και τότε εύπορος θεωρούνταν όποιος κατόφερνε να έχει στην κατοχή του μουλάρι και άλλοιο σαμαρωμένο - αρκετοί δεν είχαν ούτε γάδορο), ούτε καν θα περνούσε απ' τον νοου του να στείλει να φέρουν τον γιατρό για μια γέννα, αν τον έβρισκαν βέβαια διαθέσιμο. Τηλέφωνο ή άλλος τρόπος επικοινωνίας δεν υπήρχε. Κι αν ήταν τυχεροί και τον έβρισκαν τον γιατρό, θα έπρεπε να' ρθει καθάλα σε ζώο (κατά προτίμηση σαμαρωμένο άλλοιο ή μουλάρι γιατί για γαϊδούρι δε γινόταν λόγος). Και τούτο και κόστιζε και τον χρόνο του τον ήθελε. Κι ώσπου να' ρθει ο γιατρός, τι θα γινόταν με την ετοιμόγεννη;

Επομένως η γυναίκα έπρεπε να γεννήσει στην ώρα της και φυσιολογικά, γιατί, αν στράβωνε κάτι, τότε καλύτερα να μη μιλήσουμε για την τύχη της λεχώνας ή του παιδιού - κι ας μην πούμε τίποτα για την ορφάνια της οικογένειας που θα' μενε πίσω. Και η ορφάνια από τη μάνα εκείνη την εποχή αποτελούσε κατάρα και δυσβάστακτο βάρος για όλη την οικογένεια, γιατί ο πατέρας, ό, τι δουλειά κι αν έκανε (στο χωράφι, στον λόγγο, στον κήπο, στ' αμπέλι, στο κοπάδι), έπρεπε να βρίσκειται έξω και μακριά απ' το χωριό απ' τις πρώτες πρωινές ώρες ως βαθιά την επόμενη νύχτα. Να γιατί η άδια μάνα αποτελούσε τον στυλοβάτη της οικογένειας σε όλες τις εκδηλώσεις της οικογενειακής και κοινωνικής ζωής σε μια κοινωνία τόσο κλειστή και χωρική καμιά απολύτως κοινωνική παροχή, όπως ήταν αυτή του χωριού της εποχής εκείνης.

Η μόνη βήθεια που υπήρχε για τη γέννα ήταν εκείνη της μαμής και τέτοιες

Η Ρίζα

του Πέτρου Σερ.Παπαζαρκάδα*
Στρατηγού ε.α. - συγγραφέα-ποιητή

στ' αλήθεια δυναμικές γυναίκες - εμπειρικές μαμές υπήρχαν αρκετές στο χωριό, οι οποίες και πρόσφεραν τις υπηρεσίες τους αφολεκερδώς. Το να γεννήσει τότε μια γυναίκα θεωρούνταν σαν κάτι το απλό, το φυσιολογικό. Να, όπως τα ζώα. Κι αν κάτι πήγαινε στραβά, έ τουτό ήταν το τυχερό - το θέλημα Θεού!... Και στη δοκιμασία της γέννας υποβάλλονταν οι μανάδες πολλές φορές, γιατί έπρεπε να ακολουθηθεί η παράδοση που επέτασσε την ύπαρξη εν ζωή το λιγότερο 4 ως 6 παιδιών και με την παιδική θνησιμότητα να παίζει το δικό της ύποπτο ρόλο. Και η πραγματική ευτυχία, υπερηφάνεια και ευλογία για την οικογένεια αλλά και την πατρίδα ήταν τα περισσότερα να ήταν "παιδιά", δηλαδή αγόρια.

- Πόσα παιδιά έχς;
- Τέσσερα παιδιά κι δυο κοουρίτια.
- Τι έκαν' η Μαλάμου - η Γιώργινα;
- Κοουρίτσι(!).

- Άι, δεν πειράζ(ει) μάνα μ'. Καλότ'χου να' ν'(!), κι.....

Τα αγόρια, λοιπόν, ήταν τα επί πλέον εργατικά χέρια που όφειλαν να προσφέρουν συνεχώς στην οικογένεια, απ' όπου κι αν βρίσκονταν, αλλά και στρατεύσιμα στην ώρα τους (στα 21 τους τότε) και μέχρι τα σαράντα τους περίπου για προσφορά προς την πατρίδα στην ειρήνη και στον πόλεμο. Το να πήγαινε κάποιος στρατιώτης εκείνη την εποχή αποτελούσε τιμή και καμάρι και για κείνον και για ολόκληρη την οικογένεια. Θεωρούσαν, εμπιπλέον, ότι ο Στρατός το' ψηνε το παιδί και το γύριζε πίσω έμπειρο και μυαλωμένο.

Κι αν ήταν κορίτσι; Απαιτούσε ιδιαίτερη φροντίδα για να εκπέμψει σεμνότητα, υποταγή, νοικοκυροσύνη, και...., και...., και κείνη η έρμη η προικα.....

Μέσα, λοιπόν, στο ένα και μοναδικό δωμάτιο-σπίτι, η μάνα του, ξεπλωμένη πάνω στο κρεβάτι, προσπαθούσε με τις συσπάσεις και τις αναπνοές της να ακολουθεί κατά γράμμα τις οδηγίες της μαϊνιάς (γιαγιάς), που, σαν άριστη μαμή-τεχνίτρα που ήταν, διευκόλυνε με τις γλυκές της οδηγίες την εύκολη έξοδο του νεογέννητου. Μόλις, λοιπόν, έσκασε το κεφαλάκι του στην είσοδο προς τον κόσμο τούτο, αισθάνθηκε την απαλή αφή των χεριών της γιαγιάς του που ανάδιδε αγάπη και ζεστασιά ανάμικτη με προστασία κι αυτό του γέμισε με εμπιστοσύνη για τη ζωή που ερχόταν να δοκιμάσει και να ζήσει. Του φαινόταν πως ήταν καλοδεχούμενος.

Μόλις βγήκε απ' την κοιλιά της μάνας του αγκαλιάστηκε από ένα περίεργο και απαλό φως που οι ανταυγίες του ολόγυρα τρεμπαίριζαν στους τοίχους. Το φως εκείνο αποτελούσε κράμα απ' τη φλόγα του καντηλιού που έπαιζε στο περβάζι του τζακιού κι από κείνο που εκπέμπόταν απ' τ' αναμμένο τζάκι που τα ξύλα σιγόκαιγαν φτιχώνοντας και την αναγκαία για την περίπτωση χόβολη.

Του' ρθε να βήξει και αναγκάστηκε να σκούξει. Τι περίεργος ο αέρας που' μπαίνει μέσα του. Μια πρωτόγνωρη μυρουδιά που δεν την περίμενε και δεν μπορούσε να τη φανταστεί. Το τζάκι καίγοντας τα ξύλα ανάδινε ένα ζεστό αεράκι ανάμικτο με λίγο καπνό που μετέφερε με στα στατικά του και λίγη καυτή υγρασία απ' τον αγνό του ζεματιστού νερού που σιγόβραζε στον τέντζερη. Γινόταν η φυσιολογική ανάμειξη με τον αέρα του δωματίου που κι αυτός χώνευε μέσα του και τα χνύτα των παρευρισκομένων: της μάνας, της γιαγιάς, του πατέρα και των τριών του αδερφιών - δυο αγοριών, 11 και 9 ετών και μιας όμορφης τσούπρας 6 ετών. Κατά τα άλλα το δωμάτιο ήταν πεντακάθαρο. Έπρεπε όμως να το' χουν κλειστό και λόγω της γέννας αλλά και γιατί ήταν μεσάνυχτα περίπου και έξω έκανε αρκετό κρύο με το χιόνι να αγκαλιάζει το σπιτάκι-δωμάτιο στο ύψος του ενός μέτρου. Απ' τα κεραμίδια κρέμονταν και αρκετές μικρές κροκάλες πάγου.

Ο πατέρας του παρακολουθούσε την όλη διαδικασία προσπαθώντας να συμπαρασταθεί και να βοηθήσει και, για να έχει τονωμένη την ψυχραιμία του, είχε ήδη πει κάνα δυο τσιπουράκια. Κάπιζε συνήθως, το' στριβε όπως έλεγαν τότε, αλλά για την περίπτωση η γιαγιά τού το' χε απαγορεύσει. Τα αδέρφια του (τα παιδιά) ήταν ξεπλωμένα το ένα δίπλα στ' άλλο πάνω σε ένα ξελοκρέβατο στην άλλη γωνιά του δωματίου, έχοντας κοντά τους και σ' άλλο κρεβατάκι την αδερφή τους, και με ταλωμένα τ' αυτιά έκαναν πως κοιμόνταν κάτω από τις βελντζες τους που τα σκέπαιζαν πατόκορφα.

Μαζί με το φως και την πρωτόγνωρη μυρουδιά, το νεογέννητο διέκρινε και τις αγωνίες των παρευρισκομένων. Η μάνα του, και επειδή είχε την εμπειρία από τις προηγούμενες γέννες, είχε συγκεντρωμένη την προσοχή της στη γέννα και προσευχόταν ενδόμυχα όλα να πάνε καλά. Αδιανοούσε για το αν το παιδί θα ήταν αγόρι ή κορίτσι, αφού από τις προηγούμενες γέννες της είχε περάσει τη δοκιμασία ικανότητας στο να φτιχάνει αγόρια και εν πάσει περιπτώσει είχε ήδη ικανοποιήσει τον άντρα της και τον εγωισμό τους στην κοινωνία του χωριού. Ο πατέρας του αγαπούσε τη γυναίκα του και πρώτιστα ήθελε να πάνε όλα καλά και να μην πάθει τίποτα εκείνη. Προσοκούσε όμως στο αγόρι και πάλι. Για τ' αδέρφια του υπήρχε στον αέρα μια ανάμικτη αύρα απόρριψης και αποδοχής, διάφορης στο καθένα, και ήταν τούτο ένα δικαιολογημένο συναίσθημα μιας και το νεοφερμένο τέκνο θα αποσπούσε όλη την προσοχή της μαμάς και του μπαμπά. Φαινόταν πως διέκρινε απόρριψη από το μεγαλύτερο αδερφό, μια ευμενή ουδετερότητα από τον άλλο αδερφό και μια τάση αποδοχής από τη μικρή αδερφή του. Δεν μπορούσαν, ωστόσο, να κάνουν αλλιώς τα αδέρφια του παρά να αποδεχτούν την

παρουσία του κουτινακού, όπως χαιδευτικά τον αποκαλούσαν αργότερα.

Μόλις η γιαγιά πήρε το μωρό στα χέρια της το "σταύρωσε" και ύστερα σηκώνοντάς το ψηλά αναφώνησε με χαρά και, δοξάζοντας τη μεγαλοσύνη του Θεού, προφήτηψε. Να έτσι όπως προφητεύουν όλες οι μαμές, που, σηματοδοτώντας το αίσιο τέλος της γέννας και τον ερχομό του νεογέννητου, προσδίδουν μεταφυσικές προεκτάσεις στο γεγονός της γέννησης προσφέροντας ανακούφιση και χαρά στη μάνα που το γέννησε.

- Τι είνι μάνα;
- Γιννήθ' κι ο στρατηγός.....

Ένα γερό παιδάκι. Αγαλλίαση και ανείπιπη χαρά γέμισε τα στήθια της μάνας του και ιδιαίτερα τον πατέρα του: "Μπράβο μας". Και τούτο είναι παιδί (αγόρι). Το μεγαλύτερο από τ' αδέρφια του γκρίνιαξε λιγάκι κι αυτό τον ξέπιασε, αλλά τη σιωπή των μικρότερων την πήρε σαν ουδετερότητα και επομένως σαν σημάδι μιας κάποιας ανοχής κι αποδοχής. Θα μπορούσε να επιπλεύσει με τους κατάλληλους χειρισμούς. Αλλά κι αυτές του οι ανησυχίες εξαφανίστηκαν ευθύς ως το ακούμπησαν στο στήθος της μάνας του, όπου αρπάζοντας λαίμαργα τη ρόγα αισθάνθηκε την όμορφη μυρουδιά της και το ζεστό της γάλα να το ευφραίνει.

Στη συγκεκριμένη περίπτωση η ευχή της αγράμματης μαϊνιάς: " γιννήθ' κι ο στρατηγός" το έφερε η μοίρα να πραγματοποιηθεί στη ζωή.

*. Ο Πέτρος Παπαζαρκάδας κατάγεται από το γεπονικό Καταφύγι, αλλά έλκε την καταγωγή και από το Ζωγλόπι. Η γιαγιά του ήταν το γένος Καραγιάννη.

Διήγηματα

1. Έχει δόντια κοφτερά, δεν μπορεί όμως να φάει;
Τι είναι;
2. Τι είναι αυτό που έχει πόδια και πλάτη και δεν έχει κεφάλι.
Τι είναι;
3. Ούτε το σπέρνουμε, ούτε το φυτεύουμε, όλοι όμως το τρώμε, αλλά ποτέ του σκέτο.
Τι είναι;
4. Είναι μέρος του σώματός μας αλλά και της κουζίνας.
Τι είναι;
5. Είναι μια ολόκληρη λέξη, συνήθως όμως έχει μόνο ένα γράμμα μέσα.
Τι είναι;

Απάνσεις: 1. πριόνι, 2. κροκάλα, 3. γιγνίζω

Αποτελέσματα Δημοτικών και Περιφερειακών εκλογών

Τοπική Κοινότητα Ραχούλας

ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ
Εκλογικά Τμήματα: 2 (43ον & 44ον)

Εγγεγραμμένοι: 717
 Ψήφισαν:.....477 (αποχή: 33,4%)
 Άκυρα:..... 15
 Λευκά:..... 10
 Έγκυρα:.....452

Α' Γύρος

Έλαβαν:..... Ψήφοι..... Ποσοστό
 Παπαλός:.....220.....48,6%
 Τέγος:.....101.....22,3%
 Βερύλλης:..... 81.....17,9%
 Αρχοντής:..... 47.....10,4%
 Παύλου:..... 3.....0,6%

Β' Γύρος Ψ: 366 (α: 48,9%) Ε: 336
 Παπαλός:.....222.....66,1%
 Βερύλλης:.....114.....33,9%

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ
Εκλογικά Τμήματα: 2 (43ον & 44ον)

Εγγεγραμμένοι: 717
 Ψήφισαν:..... 477 (αποχή: 33,4%)
 Άκυρα:..... 27
 Λευκά:..... 21
 Έγκυρα:.....429

Α' Γύρος

Έλαβαν:..... Ψήφοι..... Ποσοστό
 Αγοραστός:.....188.....43,8%
 Παπατόλιας:.....130.....30,3%
 Μπούτσας:..... 54.....12,5%
 Ροντούλης:..... 34.....7,9%
 Διάφορα:..... 23.....5,2%

Β' Γύρος Ψ: 366 (α: 48,9%) Ε: 332
 Αγοραστός:.....194.....58,5%
 Παπατόλιας:.....138.....41,5%

Δήμος Ιτάμου

Αγοραστός:.....1130.....43,49%
 Παπατόλιας:.....1468.....56,51%

Για το τοπικό συμβούλιο Ραχούλας εκλέχθηκαν:

Κώστας Θ. Σιώκος, Πρόεδρος (Συνδυασμός Κ. Παπαλού)
Ευαγγελία Ι. Κελεπούρη (Συνδυασμός Κ. Παπαλού)
Φώτης Ε. Κωτισαρίδης (Συνδυασμός Χρ. Τέγου)

Ο Κώστας Σιώκος είχε διατελέσει πρόεδρος Ραχούλας και την περίοδο 1995-1998. Για την ιστορία να αναφέρουμε ότι αυτοί που διατέλεσαν πέραν της μιας φορές πρόεδροι Ραχούλας από συστάσεως της κοινότητας είναι οι:
 Δήμου Κων/νος του Γεωργ.
 Κατσιούλας Λάμπρος του Ευαγγ.
 Τσιούκης Κων/νος του Χρήστου (Κίσας)

Επίσης στο Δημοτικό συμβούλιο του διευρυμένου Δήμου Καρδίτσας στον οποίο ανήκουμε εξελέγησαν οι χωριανοί μας:
Λάμπρος Τσιούκης του Θωμά στην 3η θέση της γενικής κατάταξης με 853 ψήφους
Νικόλαος Μουζιούρας του Χρ. (εγγονός του Νίκου Καρλάφτη) στην 16η θέση της γενικής κατάταξης με 517 ψήφους
 Και οι δύο εξελέγησαν με τον συνδυασμό του Κώστα Παπαλού.

Ο Δήμαρχος Κώστας Παπαλός όρισε τον **Λάμπρο Τσιούκη** ως αντιδήμαρχο με τομέα ευθύνης την Καθαριότητα, το Πράσινο, το Περιβάλλον και γενικά υπεύθυνο για την περιοχή του καταργηθέντα Δήμου Ιτάμου.

Ευχαριστήριο Κώστα Σιώκος

Θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους τους συγχωριανούς μου που με τίμησαν με την ψήφο τους και με εξέλεξαν Πρόεδρο της Τοπικής Κοινότητας Ραχούλας. Θέλω να τους διαβεβαιώσω ότι θα εργαστώ με όλες τις δυνάμεις μου για το καλό του χωριού μας.

Ευχαριστήριο Λάμπρου Τσιούκη

Ευχαριστώ τους δημότες της Δημοτικής Ενότητας Ιτάμου και τους δημότες του διευρυμένου Δήμου Καρδίτσας για την τιμή που μου έκαναν να με εκλέξουν Δημοτικό σύμβουλο στον νέο Καλλικρατικό Δήμο Καρδίτσας.

Επίσης ευχαριστώ τον Δήμαρχο κ. Κώστα Παπαλό για την εμπιστοσύνη του να με ορίσει αντιδήμαρχο με τομείς ευθύνης την Καθαριότητα, το Πράσινο το Περιβάλλον, και τον τώες Δήμο Ιτάμου. Υπόσχομαι ότι θα εργαστώ σκληρά και θα φανώ ανάξιος της εμπιστοσύνης σας.

Ο Μ. Σ. Ραχούλας συγχαίρει

Το Δ.Σ. του Μ.Σ. Ραχούλας συγχαίρει για την εκλογή τους τον νέο Δήμαρχο Καρδίτσας κ. Κώστα Παπαλό, τους δημοτικούς συμβούλους Λάμπρο Θ. Τσιούκη και Νίκο Χρ. Μουζιούρα. Επίσης τους εκλεγέντες στο τοπικό συμβούλιο Ραχούλας πρόεδρο Κώστα Σιώκο και μέλη Ευαγγελία Κελεπούρη και Φώτη Κωτισαρίδη. Τους ευχόμαστε καλή επιτυχία στο δύσκολο έργο τους.

Ένα επώνυμο κι ένα τοπωνύμιο

Του Βασίλη Τάκη

[Από το φύλο συντοπία μας (Αμάραντος) Βασίλη Τάκη λάβαμε και ευχαρίστως δημοσιεύουμε το παρακάτω σημείωμα που αναφέρεται σε δύο από τα καταχωρισμένα στο άρθρο του προηγούμενου φύλλου μας τοπωνύμια. Και ως προς το πρώτο (Μπασσιούρης), είναι ευχής έργο ό-τι ο κ. Τάκης συμπληρώνει την καταγραφή με στοιχεία από την καταγωγή και τη ζωή του Μπασσιούρη ή Μπασσιούρα, τα οποία δεν ήταν γνωστά σε μας. Ως προς το δεύτερο δε (Σουβλερή) πρέπει να δεχτούμε με επιφύλαξη την άποψη ότι πρόκειται για τοπωνύμιο και όχι για ανθρωπωνύμιο, ελλείψει άλλων στοιχείων. Άλλωστε ο συγγραφέας στο άρθρο του διευκρινίζει ότι: "Η παρακάτω καταγραφή γίνεται περισσότερο υποθετικά, προσπαθώντας να προσεγγίσουμε την αλήθεια μέσα από την τοπική παράδοση, διότι δεν έχουμε αποδεικτικά στοιχεία" ("Ζ.Χ." φύλλο 75, σελ. 3). Συνεπώς, κάθε συμπλήρωμα καλοδεχούμενο].

Το σημείωμα:

Ένα επώνυμο κι ένα τοπωνύμιο

Σε άρθρο του φίλτατου Λάμπρου Γριβέλλα με τον τίτλο "Ζωγλοπότες των παλαιών καιρών", στα συμπιθαστά "Ζωγλοπίτικα Χρονικά" (φ. 75) και στα "Χαμένα Επώνυμα" διαβάζουμε, στον αριθμό 39 :
Μπασσιούρης: Στα σύνορα Ραχούλας - Μαστρογιάννη και στον αριθμό 53 διαβάζουμε :
Σουβλερές: Στην κορυφογραμμή στο σύνορο Ραχούλας - Μαστρογιάννη.

Δύο παρατηρήσεις πάνω στα ονόματα αυτά :
 1. Είναι προφανές ότι το όνομα "Μπασσιούρης" είναι ίδιο με το όνομα "Μπασσιούρας", το οποίο είναι γνωστό στον Αμάραντο. Ο Μπασσιούρας υπήρξε πραγματικό επώνυμο στο Μαστρογιάννη. Σήμερα είναι γνωστό το τοπωνύμιο "στ' Μπασσιούρη".
 Ο υπογράφων ασχολήθηκα με το επώνυμο αυτό στον "αμάραντο" (τεύχος 1, 1997), γράφοντας τα εξής:
"Μπασσιούρας. Προέρχεται από τους Καντεράιους. Έιχε σπίτι αυτό (το παλιό) που έχει σήμερα ο Γιώργος Ηλ. Κουκουλιάκος. Ο τελευταίος Μπασσιούρας, ο Πατελής, σκότωσε με τσεκούρι στην περιοχή της "Κρανιάς" τον Χρίστο Αλεξάκο, προπάππο του σημερινού Βασίλη Κων. Αλεξάκου, για να τον ληστέψει. Συνελήφθη όμως και καταδικάστηκε σε ισόβια. Στις φυλακές του Ανατλήου τον επισκέφθηκε ο Ευάγγελ. Σκούρας (πατέρας του Γιώργου), όταν υπηρετούσε τη θητεία του". Τοπωνύμιο ("στ' Μπασσιούρη") υπάρχει στα νοτιοδυτικά του χωριού, στα σύνορα με τη Ραχούλα, απ' όπου ο δρόμος προς Τσιούκα - Ιτάμο. Νομίζω είναι το ίδιο με αυτό που αναφέρεται στα "Ζωγλοπ. Χρονικά".

2. Για το όνομα "Σουβλερές": Πιστεύω ότι δεν είναι ανθρωπωνύμιο, αλλά το όνομα του το σφειλι στο μπερό (σουβλερό) σχήμα τού βουνού, του οποίου αποτελεί κορυφή. Για το τοπωνύμιο αυτό έχω γράψει στον "αμάραντο" (τεύχος 9, 2001) στα ΤΟΠΩΝΥΜΙΑ του χωριού :
"Σημείο. Το ψηλότερο σημείο της κορυφογραμμής που "κλείνει" το χωριό από τα βόρεια και το χωρίζει από τη Ραχούλα, όπου έχει τοποθετηθεί διακριτική κολόνα (σημείο) από τη Γεωγραφική Υπηρεσία του Στρατού. Το "Σημείο" επειδή αποτελεί μπιτερή απόληξη του βουνού, το αποκαλούμε συνήθως **"Σουβλερή"**.

Τοπωνύμια του χωριού μας

Γράφει ο Βασίλης Κίσας

Σήμερα με την τοπική παράδοση, εδώ κατοικούσαν οι πλούσιοι του χωριού που ήρθαν από την Κωνσταντινούπολη μετά την άλωση. Είχαν μαλαματένες σαρμανιτσές(κούρες) για να κοιμίζουν τα μωρά τους και ασπένια κούσα στη βρύση του μαχαλά τους, που την έφεραν από την Πόλη. Έπεσε όμως θανατικό και όλες οι οικογένειες ξεκληρίστηκαν. Έμειναν μόνο τρία κορίτσια. Τα κορίτσια αυτά πήγαν ληστές να τα ληστέψουν. Παραβίασαν τη κύρια είσοδο του σπιτιού και άρχισαν να ανιβαίνουν την ξύλινη σκάλα. Τότε τα κορίτσια άδισαν στη σκάλα τουλούμα με λάδι. Οι κλέφτες γλίτωσαν και γκερέμιστηκαν. Έτσι τα κορίτσια βρήκαν την ευκαιρία και, από κρυφό λαγούμι, δέφταναν και σώθηκαν. Λένε πως κάπεψαν στην Πόλη.

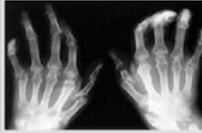
Στο Περάλινο. Στα σύνορα Ραχούλας-Μαστρογιάννου υπήρχε αλώνι στρωμένο με πλάκες, που αλώνιζαν τα σπύρα όσοι καλλιεργούσαν εκεί γύρω.

Στο Πιστανάκι (φυτωνύμιο). Έτσι λέγεται ένας χαϊμαρός Ν.Δ. του Παλιζωγλοπώ. Η κοίτη του χαϊμαρόου είναι γεμάτη με πέτρες από αρχαίες καταστροφές και στις όχθες του υπάρχουν πολλές καρυδιές δικαίτριος Γιώργου και Αγγιλέα Γκαρτσού(Θεού).
Σης Παλιές Πέτρες. Έτσι λέγεται η περιοχή, όπου ο παλιός δρόμος για το Παλιζωγλοπώ πλησιάζει το ποτάμι μπροστά από τη Στερεολακκα. Εκεί σημειώνονται μικροί καταρράχτες.
Σ' Πόλι τ' αλώνι. Περιοχή κοντά στο χωριό, όπου συγκεντρώνονται σιτηρά για αλωνισμό. (ίδες τοπωνύμια "Στο Παλιζωγλοπώ")
Στο Παλιόκονο. Ήταν μια από τις παλιές συνοικίες (μαχαλάδες) του Παλιζωγλοπώ. Η επιμολογία της λέξης φανερώνει πολυάνθρωπο συνοικισμό (πολύ+ κονο).
Σ' Πρίπη (κυριωνύμιο). Είναι η περιοχή που βρίσκεται το σπίτι των κληρονόμων Βασίλη Φέτιου. Σήμερα κατοικεί ο Βασίλης Φέτιος (εγγονός του).
Στο Προσθήα. Είναι ο μεγάλος καστανιώνας της Ραχούλας. Αρχίζει από την πηγή του Καρά και φτάνει ως τη Νεράδα. Στον καστανιώνα αυτόν έχουν μεριθεί όλοι σχεδόν οι Ραχουλιώτες. Τα τελευταία χρόνια ο καστανιώνας καταστράφηκε από ασθένεια των δέντρων (εσθράκη).

Στο Ποσάβ ράκιο. Έτσι ονομάζεται μια απότομη πλαγιά βόρεια της Δροκάτρας. Από εκεί ή θέα προς τον καρδινιτικό κάμπο είναι θαυμάσια .
Σ' Πασιπέρη (κυριωνύμιο). Είναι αγροτική περιοχή Β.Α. του χωριού. Εκεί, δεξιά του δρόμου που οδηγεί προς το Καταφιές, πάνω σε λοφίο, αρχαιοκίττητο βράχος και σάλισσα αρχαίο τάφο.
Σ' Πασιούρη (κυριωνύμιο). Έτσι λέγεται η περιοχή ανατολικά του χωριού. Ίσως το κτήμα να ανήκε σε κάποιον με το επώνυμο Πασιούρης, το οποίο τώρα έχει εκλείψει.
Στον Πέρα Μαχαλά. Ο Πέρα Μαχαλάς είναι μια από τις συνοικίες(μαχαλάδες) του Παλιού χωριού (Παλιζωγλοπώ). Βρίσκεται βορειοδυτικά του χωριού και έχει μεσημβρινό προσανατολισμό. Σήμερα υπάρχουν τρεις επικλινείς λάκκες και σωροί από πέτρες. Στην κορυφή της μεσαίας λάκκας διαπιστώθηκαν τα θεμέλια παλιάς εκκλησίας. Στη δυτική λάκκα υπάρχουν μεγάλα πλατόνια και αναβλύζει νερό. Για να επικοινωνούν οι κάτοικοι της συνοικίας με το χωριό υπήρχε γέφυρα στο ποτάμι. Κάτω από τη βρύση του Καλέρου, εκεί που το ποτάμι σχηματίζει μικρό καταρράχη, υπάρχουν ακόμα οι τοίχοι στις δύο όχθες του ποταμού που στηρίζον τη γέφυρα. Από τη γέφυρα αυτή επικοινωνούσαν και όσοι κατοικούσαν στους Κουσιανώδες.

Προσέχουμε την υγεία μας Αρθρικά - Οστεοαρθρίτιδα

Η οστεοαρθρίτιδα (τα γνωστά σε όλους αρθρικά), όταν εκδηλώνεται σε προχωρημένη ηλικία χωρίς πολύ πόνο και πρήξιμο, δεν θεωρείται ασθένεια αλλά φυσιολογική φθορά των αρθρώσεων. Όταν όμως εκδηλώνεται πριν από την ηλικία των 45 ετών, αντιμετωπίζεται ως πάθηση που προκαλείται από τη σταδιακή εκφύλιση του αρθρικού χόνδρου που υπάρχει στις αρθρώσεις των οστών. Είναι μια ασθένεια που πλήττει περισσότερο τις γυναίκες και τα εξής σημεία του σώματος: τις μεγάλες αρθρώσεις των σπονδύλων στο κάτω μέρος της πλάτης, τα ισχία, τα γόνατα, τους αστράγαλους, το κάτω τμήμα των ποδιών και μετά την εμμηνόπαυση τα άκρα των δακτύλων.

Ρευματοειδής αρθρίτιδα

Ποια είναι τα συμπτώματα;

- πόνος στις αρθρώσεις που παρουσιάζεται συνήθως το βράδυ
- πρήξιμο στις αρθρώσεις
- δυσκαμψία που εμφανίζεται συνήθως το πρωί
- αποδυνάμωση των μυών που περιβάλλουν την άρθρωση.

Πού οφείλεται;

Η οστεοαρθρίτιδα μπορεί να οφείλεται στη φυσιολογική φθορά των αρθρώσεων που επέρχεται με το γήρας ή μπορεί να είναι αποτέλεσμα υπερβολικής φθοράς των αρθρώσεων εξαιτίας μακροχρόνιας καταπόνησης.

Πώς αντιμετωπίζεται;

Η οστεοαρθρίτιδα δεν θεραπεύεται, αντιμετωπίζεται όμως με φαρμακευτική αγωγή (παισιόπινα και μη στεροειδή αντιφλεγμονώδη φάρμακα), με φυσικοθεραπεία και με άσκηση. Σε ορισμένες περιπτώσεις μπορεί να χρειαστεί να γίνουν και ενέσεις κορτιζόνης, ακόμα και μέσα στις αρθρώσεις.

Τι μπορούμε να κάνουμε;

Ο καλύτερος τρόπος να αντιμετωπίσουμε την οστεοαρθρίτιδα είναι να διατηρούμε φυσιολογικό βάρος, να κάνουμε τακτικά τις απλές ειδικές ασκήσεις που θα μας συστήσει ο γιατρός και να περπατάμε. Ιδιαίτερα ευεργετικά είναι τα λουτρά και γενικότερα το κολύμπι, γιατί βοηθούν στην άσκηση των μυών χωρίς να καταπονούν τις αρθρώσεις.

Ανακεφαλαίωση

Η αρθρίτιδα είναι μια από τις αρρώστιες που αποδεικνύει ότι το αμυντικό σύστημα του οργανισμού δεν λειτουργεί καλά. Τα αρθρικά έρχονται σε πολλές και διάφορες μορφές, οι κυριότερες των οποίων είναι η οστεοαρθρίτιδα, η ρευματοαρθρίτιδα και ουρική αρθρίτιδα. Η αιτία, όμως, είναι σχεδόν πάντα η ίδια, η προσπάθεια και εν μέρει η δυσανεξία του οργανισμού, που προσπαθεί να

Υπερπρησισμένη άρθρωση αγκώνα

ελευθερωθεί από τις τοξίνες (δηλητήρια), που έχουν συσσωρευτεί στο πέρασμα του χρόνου. Οι κύριες πηγές για τις τοξίνες είναι η διαίτα, το περιβάλλον και η έλλειψη ενδιαφέροντος για το μεγαλύτερο δώρο της φύσης, που λέγεται υγεία.

Το κατεστημένο ιατροφαρμακευτικό σύστημα έχει δυνατά φάρμακα, που είναι σε θέση να σταματήσουν τον πόνο και να φέρουν γρήγορη ανακούφιση. Η διάρκεια, όμως, είναι μικρή και η πιθανή βλάβη στον οργανισμό συμβαίνει συχνά, ιδιαίτερα με μακροχρόνια χρήση. Τα φυσιολογικά μέσα, όπως νηστεία, βότανα, ορισμένες βιταμίνες και άλλες φυσικές ουσίες ενεργούν με αργό ρυθμό και χρειάζονται περισσότερο χρόνο για να σταματήσουν τον πόνο, είναι όμως ασφαλή και λειτουργούν σε συνεργασία με τον φυσικό ρυθμό του οργανισμού.

Από το internet

ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ

Ακρόπολις 8-9-1888. Εις την θέαν Γιαννουσέικα της περιφέρειας του Δήμου Δολοπίων εφονεύθη δια πυροβόλου όπλου ο **Γεώργιος Ζωγλοπίτης** υπό του **Βασιλείου Σωτηρλή**, όστις, προσελθών τω ενταύθα ειρηνόδικη (Φουρνά) και ομολογήσας την πράξιν του, απεστάλη τω αρμοδίω εισαγγελεί.

Σ.Σ. Από όσα είναι γνωστά, ο **Γεώργιος Ιωάννου Ζωγλοπίτης**, αδελφός των Πάνου και Κώστα Ζωγλοπίτη, δολοφονήθηκε στην Καστανιά στις παραμονές της επανάστασης του 1867 από τούρκο αξιωματούχο με τον οποίο διαπληκτίστηκε. Το όνομά του δόθηκε στο δευτερότοκο γιο του Πάνου Ζωγλοπίτη, **Γιώργιο**, τον μετέπειτα γιατρό και δήμαρχο Ιτάμου (έτος γεννήσεως 1869). Για το **Γιώργιο Ζωγλοπίτη** που δολοφονήθηκε από το Σωτηρλή στα Γιαννουσέικα δεν γνωρίζουμε τίποτε. Το γεγονός όμως ότι το επόμενο έτος της δολοφονίας του δόθηκε το όνομά του στο γιο του Κώστα Ζωγλοπίτη, **Γεώργιο**, (έτος γεννήσεως 1889), τον μετέπειτα αξιωματικό του ελληνικού στρατού, είναι ένδειξη ότι ο παραπάνω πρέπει να ήταν μέλος της οικογένειας Ζωγλοπιτών.

Αναγέννησις 27-1-1911 (Τρίκαλα) Τραγική πατροκτονία. Η Αστυνομική Δίνασι Καρδίτσας αναφέρει τηλεγραφικώς προς την ενταύθα Αστυνομικήν Διεύθυνσιν(Αθήνας) ότι την 10ην μ.μ. ώραν της

23ης τρέχοντος μηνός ο **Δημήτριος Ι. Πανάσας**, εικοσαετής την ηλικίαν, συνεννοηθείς μετά της ερωμένης του **Φωτεινής χήρας Αθ. Σιώκου** και της μητρός του Χρυσής έπνιξαν δολοφονικώς δια σχοινίου τον πατέρα αυτού **Ιωάννην Πανάσσαν**, ετών 38, εν Ζωγλόπη του Δήμου Ιτάμου, διότι ηρνεύτο την ένωσίν των.

Μετά την δολοφονίαν, λαβόντες το πτώμα το έρριψαν αφ' ύψηλού βράχου και την επομένην ημέραν ανοίξαντες λάκκον, έθαψαν αυτό. Κατά τύχην όμως η δολοφονική των πράξις ανεκαλύφθη υπό τινος διαβάτου, όστις ανεκόνωσεν τούτο εις τον Αστυνομικόν Σταθμόν. Ο Ταστυνομικός Σταθμάρχης πάραυτα συνέλαβεν τους δολοφόνους και, μετά πρόχειρον ανάκρισιν, ανεκάλυψε ότι όντος ούτοι ήσαν οι δολοφόνοι και υπό συνοδείαν τους απέστειλεν εις την εισαγγελίαν Καρδίτσας δια τα περαιτέρω.

Σ.Σ. Το θύμα Ιωάννης Πανάσας ήταν σιδηρουργός και διέμενε με την οικογένειά του στο Ζωγλόπι, όπου ασκούσε την τέχνη του. Η ιστορία είναι γνωστή στους παλαιότερους, που έλεγαν: " Η Σιωκοφύτω έπνιξε το γύφτο (σιδερά)".

Τις πληροφορίες σταχυολόγησε ο ιστορικός ερευνητής κ. **Βασίλης Μαγούπουλος**.

Τω καιρώ εκείνω

Ο **Αχιλλεύς Γρυμπογιάννης**, κάτοικος Ζωγλόπης, εμπνεύθη επί φθορά δια καταστροφής ενός αύλακος του μύλου του μηντού **Βασιλείου Α. Κωστάκου**, κατοίκου Ζωγλόπης, γενομένη τη 20η Δεκεμβρίου 1926 εν τη θέσει Ξέκομμα ή Κουρτέσινα Ζωγλόπης, προενηθείσης δια της διαβάσεως των αιγών του.

Επειδή, ως δεικνυται εκ του εν τη δικογραφία συνημμένου υπ' αριθ. 114 της 20ης Μαρτίου 1927 πιστοποιητικού του αρμοδίου ληξιάρχου, προέδρου της κοινότητος Ζωγλόπης, ο κατηγορούμενος **Αχιλλεύς Γρυμπογιάννης** απεβίωσεν, δέον να παύσει πάσα ποινική κατηγορία.

Ο **Στέργιος Φέτσιος**, κάτοικος Ζωγλόπης, κατηγορήθη επί φθορά μιας καλύβης, πράξει λαβούση χώραν εν Ζωγλόπη το πρώτον δεκαήμερον του Οκτωβρίου 1926. Μηνύθηκε από τον Κων/νο Νάκα, κάτοικο επίσης Ζωγλόπης.

Ο **Γεώργιος Κελεπούρης**, κάτοικος Ζωγλόπης, κατηγορήθη επί αδικώ εξμβρίσει, δι' όπλου επιθέσει και παρανόμω οπλοφορία, κατά του **Ευθυμίου Θεάκου**, πράξει λαβούση χώραν εν Ζωγλόπη την 28η Αυγούστου 1924.

Ο **Γεώργιος Ζωγλοπίτης**, ιατρός, κάτοικος Καρδίτσας, κατηγορήθη υπό του **Σωτηρίου Μπαντέκα**, επί παραβάσει καθήκοντος, πράξει λαβούση χώραν εν Σμοκόβω την 20ην Σεπτεμβρίου 1924. Ο διωκόμενος ιατρός των Λουτρών Σμοκόβου κατά την θεραπευτικήν περίοδον του θέρους 1924 παρέμεινε εν τη θέσει του μέχρι 23 Σεπτεμβρίου 1924, ενώ η περίοδος των Λουτρών Σμοκόβου δεν δύναται να υπερβεί την 10ην Σεπτεμβρίου, καθ' ην οι λουόμενοι, λόγω του ψύχους και των βροχών αναχωρούν εκείθεν, μη δυνάμενοι να λαμβάνουσι θερμά λουτρά.

Οι **Παύλος Κρίκκης**, ενωμοτάρχης και **Θεόδωρος Ζαχαριάς**, χωροφύλαξ, κατηγορήθησαν επί αδικώ επιθέσει μετά βιαιοπραγιών, πράξει λαβούσα χώραν εν τη θέσει: "**Πιάς γεφύρι**" της περιοχής Ραχούλας τη 3η Αυγούστου 1929, κατά της **Τασιάς συζύγου Δημητρίου Τσιότρα** και **Μαρίας συζύγου Βασιλείου Κωστάκου**, κατοίκων Ζωγλόπης.

Τις παραπάνω πληροφορίες σταχυολόγησε από τα Γ.Α.Κ. - Αρχεία Καρδίτσας ο ερευνητής **Δημήτριος Στάθης**

«ΖΩΓΛΟΠΙΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ»

Δώρα στους μαθητές του Σχολείου

Στην Χριστουγεννιάτικη γιορτή του Δημοτικού Σχολείου Ραχούλας η αντιπρόεδρος του Μορφωτικού Συλλόγου Ραχούλας Λίτσα Κωνσταντίνου προσέφερε εκ μέρους του Συλλόγου δώρα στα παιδιά του Σχολείου.

Η Βρύση "Ζαχαριά"

Όπως γράψαμε σε προηγούμενο φύλλο των Ζ.Χ., η βρύση "Ζαχαριά", επί πολλά χρόνια βρισκόταν σε εγκατάλειψη. Υπήρξε ενδιαφέρον από τον Βαγγέλη Ζαχαρή, γιο του αείμνηστου Χρήστου Ζαχαρή (Ζαχαριά), για την ανακαίνιση της βρύσης που φέρει το όνομα του πατέρα του. Έτσι έστειλε στο Μ.Σ. Ραχούλας 1000 ευρώ. Έγινε εξυγιάνιση της πηγής, συγκεντρώθηκε όσο ήταν δυνατόν περισσότερο νερό μέσα από τις ρωγμές των βράχων και κατασκευάστηκε νέα πετρόκτιστη βρύση στην μορφή της αρχικής. Η συμπληρωματική δαπάνη που απαιτήθηκε καλύφθηκε από τον Μ. Σ. Ραχούλας.

Κάπου στα ραχουλιώτικα αμπέλια

"Μπαίνω μες στ' αμπέλι, σα νοικοκυρά...!!!"

Αποκαλυπτήρια Μνημείου

Στις 28/11 έγιναν τα αποκαλυπτήρια του Παναγραφιώτικου Μνημείου στη θέση «Καστανιές» του Τ. Δ. Αμάραντου.

Το μνημείο έγινε μετά από μακρόχρονες προσπάθειες της Ένωσης Αγραφιωτικών Χωριών. Είναι σύμβολο τιμής και χρέους προς τους χιλιάδες πεσόντες Αγραφιώτες και στοιχείο ανάδειξης της ιστορικότητας των Αγραφών.

Η δαπάνη ανέγερσης του μνημείου καλύφθηκε από το πρόγραμμα «Πίνδος» και τον Δήμο Ιτάμου.

Στην εκδήλωση των αποκαλυπτηρίων παραβρέθηκαν ο Νομάρχης Καρδίτσας κ. Φώτης Αλεξάκος, ο πρόεδρος των Αγραφιωτικών Χωριών και Δήμαρχος Ιτάμου κ. Βασίλης Τσαντήλας, ο πρόεδρος του Τ.Δ. Αμάραντου κ. Ηλίας Τσαντήλας, ο πρόεδρος του Τ.Δ. Ραχούλας κ. Φώτης Κωτσιαριδής, ο πρόεδρος του Μ.Σ. Ραχούλας κ. Γιώργος Κατσιούλας, οι νεοεκλεγέντες δημοτικοί σύμβουλοι Καρδίτσας κ.κ. Λάμπρος Τσιούκης και Δημ. Κωστόπουλος ως εκπρόσωποι του νέου δημάρχου Καρδίτσας κ. Κώστα Παπαλού και πλήθος κόσμου.

Το Ημερολόγιο του Μορφωτικού Συλλόγου

ΜΟΡΦΩΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ
ΡΑΧΟΥΛΑΣ

Σας ευχόμαστε Επικοινωνήστε, Υγιές και Ειρηνικό το

2011

Ύστερα από αρκετά χρόνια ο Μορφωτικός Σύλλογος εξέδωσε φέτος το Ημερολόγιο του 2011.

Απλό, λιτό με την πανοραμική εικόνα του χωριού μας και τις καθιερωμένες ευχές.

Να το κρεμάσουμε στον τοίχο, για να θυμόμαστε το χωριό μας, αλλά και να μην λησμονούμε το Σύλλογό μας.

Ευλουργικές Εργασίες
Παντός Τύπου
ΡΑΠΤΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ

4ο χλμ. Καρδίτσας - Αθηνών
Τηλ. 24410 61533 - Κιν. 6978364850